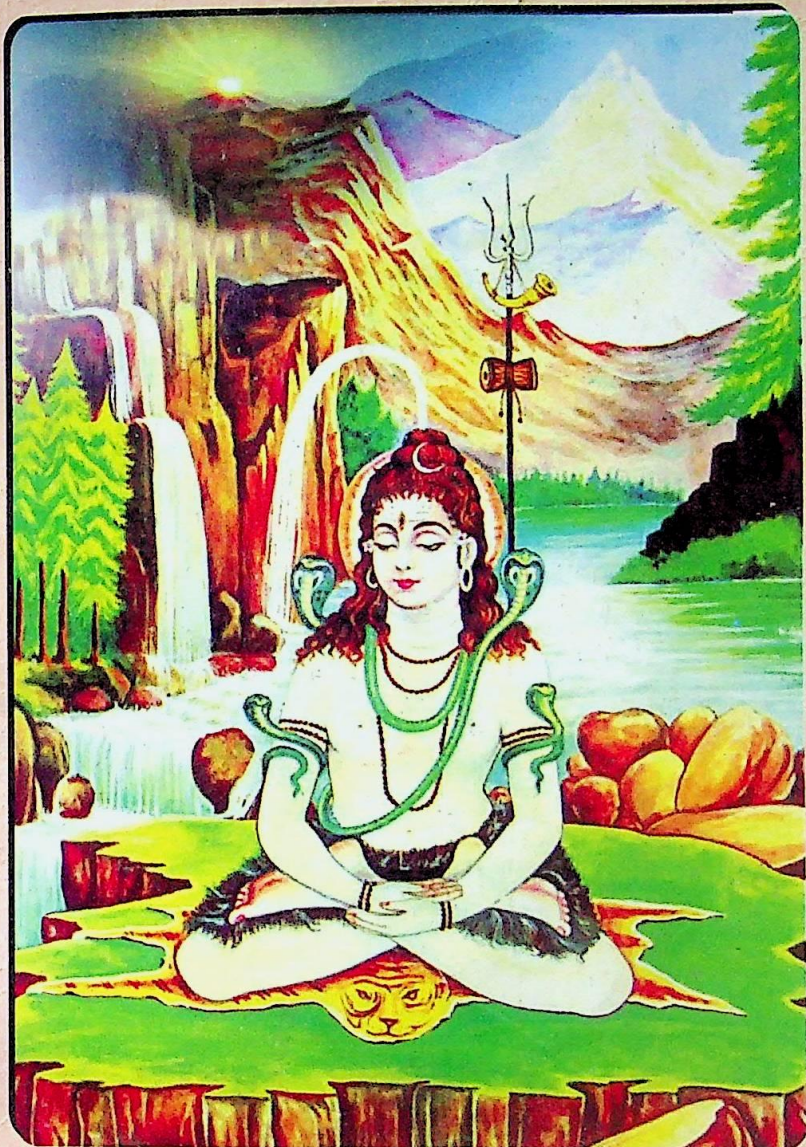

लवु हचु प्रवु

पंडित संतोष 'प्रेरणा'

लवु हचु प्रवु :

आत्मविश्वास और आशा का सुमेल

वह प्रातःकालीन रश्मियाँ जो रात के घटाटोप अंधियारे का हरण कर चारों ओर प्रकाश की लालिमा बिखेर दें, वह भोर की किरणें जो ओस-कणों पर प्रतिबिम्बित होकर जगमगा उठे, वह ज्योत्स्ना जो प्रेम से सिक्त हो, जिसे देख जनमानस में नई ऊर्जा, नव जीवन का संचार हो, नई सुबह के रूप में नई आशा का जागरण हो, उसी का नाम है — 'लवु हचु प्रवु' यानि 'ओस समेत प्रकाश'। अर्थ गाम्भीर्य लिए इसी शीर्षक को कवयित्री पण्डित संतोष प्रेरणा ने अपने सद्य प्रकाशित कश्मीरी कविता संग्रह के लिए चुना है।

संग्रह के नामकरण के साथ इस शीर्षक की प्रासंगिकता इसी बात से सिद्ध होती है कि इन कविताओं में भक्तिपरक वचनगीत हैं, ओस जैसी तरलता, स्निग्धता, सिक्तता एवं शीतलता है, वहीं ज्ञान के प्रकाश में स्वयं को तप — तप कर तपाने की जिज्ञासा और तत्परता भी है। इनमें साधना के कठिन मार्ग पर ओस-कणों की भांति साधक के अस्तित्व को संरक्षित रखने की चुनौती भी है और आध्यात्मिक दिव्य प्रकाश को पाने की उत्कण्ठा भी। जब पौ फूटने की वेला में हरियाली पर पड़ने वाले प्रकाश से उपवन पुष्पित-पल्लवित और प्रकाशित हो जाता है, तो कवयित्री गा उठती है: "सुबहच प्रवु पेयि सबजारन, अद गुलजारन फोलुम नूर।" इसी पंक्ति से कवयित्री को संग्रह का शीर्षक भी मिल जाता है।

शेष तीसरे कवर पर

लवु हचु प्रवु

पंडित संतोष 'प्रेरणा'

येमि किताबि हंघ तमाम हकूक छि

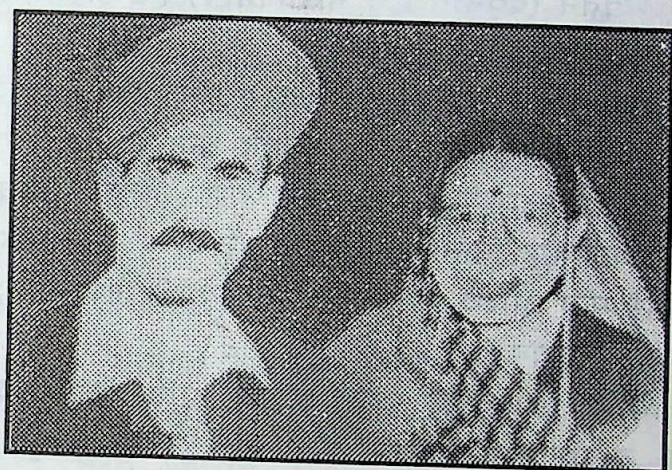
कवयित्री हंदि नावु महफूज

किताब	: लवु हुचु प्रवु
शायिरा	: पंडित संतोष 'प्रेरणा'
छपन वॅरी	: दिसंबर 2006
तेदाद	: 500
म्वल	: रु. 100/-
कम्प्यूटर (D.T.P)	: IILS D.T.P Centre
	रिंकू कौल (9419136369)
छापॅय	: निर्वासन साहित्य प्रकाशन
	दीक्षा इंटरप्राइजिज जानीपोर, जम्मू।

किताब मेलनुक पताह :

1. प्रेरणा विहार, सेक्टर-1, बरनाई,
निकट दीना नगर, बनतालाब, जम्मू।
फोन : 0191-2108348
मू.नं. : 94198-61884
2. संजीवनी शारदा केंद्र,
आनंद नगर, बोहडी, जम्मू।

अर्पण

यि किताब छेस बु पनुनिस
मॉलिस स्व. राधाकृष्ण जी तु
माजि स्व. अरन्धती अर्पण करान।

ग्वडु कथ

तुहुंदियन अथन मंज ग्वडुनिच लीलायि सोम्बरन अर्पण कॅरिथ छस बु बडु उत्साहित। यि छु बख्ती मार्गच साधनायि मंज म्याँन्य ग्वडुनिच अहवत। 'लवु हुच प्रवु' लीला सोम्बरन मंज छि 21 लीलायि शॉमिल करनु आमुच। यथ सोम्बरनु मंज छि द्रशवन्य रसमुलखतन (देवनागरी तु नस्तालीख) हुंद इस्तेमाल करनु आमुत।

जलावतनी हिंदिस यथ दौरस मंज येलि माजि ज्यव कॉशुर रछुरावनुच कथ ब्रोंह कुन आयि, अथ मंज कौर देवनागरी रस्मुलखतन अख अँहम भूमिका अदा। वारियाह किताबु गयि अथ ज़बॉन्य मंज छाप। कॅशीरि मंज ऑस्य मातृशक्ति देवनागरी ज़बॉन्य हुंद इस्तेमाल करान।

येलि 1990 ईस्वी मंज कॅशीर असि निशि छेनु गयि, तु पनुनिस मुलकस मंज गयि अँस्य बैगरु, तु असि न्यू दज्य पॉरन मंज शरन तु केंह लगय वांगजवॉरिस रिफ्यूजियन हिंद्य पॉट्य लगय जिन्दुगी गुज़ारुन्य। म्याँन्य परिवारन न्यू व्यस्थापित कैम्प नगरोटाहस मंज शरन। अथ दौरान म्यूल म्य समाजस मंज तु कॉम करनुक मोकु। जलावतनी हुंदस दौरस मंज बडेयि म्य लेखनस मंज तु दिलचस्पी। म्य लोग कॉशरिस मंज तु बैयि हिंदियस मंज लयखुन। यि लीला सोम्बरन छे कॉशरस मंज म्याँन्य ग्वडुनिच

कूशिश।

गरु गृहस्थी हुंज नाव हेकुहा नु बु ब्रोह पकनॉविथ योदवय म्योन बरथाह ब्रजनाथ पंडिता म्य अथुरोट करुहान नु। तिम्व दिच म्य ब्रोह पकुनिच हेम्य। म्य छि यि लीला सोम्बरन माजि तु मॉल्य सुंदस यादस मंज अर्पण कॅरमुच। यिमव मे जिन्दु रोजनॅक्य आदर्श हेछनॉवस तु जान संस्कार दितिहम।

यि छु म्यॉनि खॉतरु स्यठाह खुशी हुंज कथ जि अथ लीला सोम्बरनु म्यूल म्य हिन्दी तु कॉशिरक्य बॅडिपायिक्य शॉयिर प्रो. पृथ्वीनाथ मधुप तु कॉशुर नामवर अदीब श्री मोहन लाल आश सुंद आशीर्वाद। नस्तालीख लिपि मंज किताबत करनु खॉतर छस बु शॉयिर श्री बी.एन.अभिलाश तु अम्युक देवनागरी डी.टी.पी करनु खॉतरु छस बु रिंकू कौल सुंज तु स्यठाह शुक्रगुजार।

यि किताब छापनस मंज तु म्य रहबरी करुनस मंज युस सहयोग शॉयिर तु पत्रकार डॉ. महाराज कृष्ण भरत जियिन द्युत; तिम्व छस बु शुकरानु करान। बु छस पनुन्यन शुरन हुंज ति स्यठाह अभारी।

यि सोम्बरन परन वाल्यन पाठकन हुंद रदि अमलुक रोजि म्य स्यठाह इंतिजार।

जू लॅफुज

ल्वोक चारुं छुम पिता जियिनि ज्ववि बूजमुत जि
यि ओस बटाह अख। यि ओस प्रथ ज़ूनपॅछि आठुम
कमिताम दूरि गामु प्यठ तुलमुल वातान तु अति
रॉत्यरातस पंचस्तवी हुंद पाठ अँछटॉर्य बॅरिथ बॅडि
हटि करान। अकि आठम वोत ओत अख संस्कृत
ज्ञाननवोल बटा ति। अँम्य येलि अँमिस बटु सुंद पाठ
बूज यि गव अमिस ब्रौह कुन तु बडि हटि वौननस—‘हे!
सोरुय छुख गलथ परान। ग्वोडु ह्येछ संस्कृत परुन पतु
आस पाठ करान।’ यि बूजिथ गव पाठ करनवोल बटु
हयबुंगु। जवाब द्युतन नु कॅह तु पाठ रूद करान।

यि संस्कृत ज्ञाननवोल बटु चाव माजि भवानि
पूजा कॅरिथ तु प्रदिखन दिथ स्वामी बालजी काव
महाराजस निश, यिमु तुलमुलि अमृतु कौडकि अहातु
न्यबर माजि हुंदन पादव तरफुकि दरमसालि मंज
रूजिथ आँस्य। युथुय यि बटु बरु चाव स्वामीजीयन
वौनुस बुथ फिरिथ—‘हे, च्य क्याह बन्योय, पाटस
मंज क्वोरुथ अँमिस बख्तस खेंचल! माजि भवानि छु
अँम्य सुंद यिथय पाँद्य पाठ कॅरुन स्यठाह खोश
यिवान। अँमिस छु यि बखत्य स्यठाह टोठ....।’ बटु
गव शरमन्दु तु छुनुन कलु बोनकुन।

बख्ती मंज छु बख्त बाव सरस आसान। बख्ती
शॉयिरी परखावनु विजि छेय ग्वडु बख्त बाव छारुन
तु पतु शॉयिरी हुन्ध बाक्य लवॉजिमाथ वनि कडुन्य।
यिहोय ति छु लीला तु बाक्य शॉयिरी मंज फरुख।
बख्ती गॅयि दयस पथ देवानुगी तु जनूनकि हदु अपोर
फलवॉह गछुन। बख्ती गॅयि ईश्वरस पथ पोंपुर्य गथ
करुन्य। दयि सुंदिस लोलु स्वोदरस मंज कलुनलु
फटुन। पान मॅशिरिथ तॅस्य जानानु सुंज कल थविन्य।
ऐकाकार गछुन जि बु गछुहा तॅम्यसुय गाशु आगुरस
सुत्य लय।

श्रीमती सन्तोष पंडितुनि यथ लीला सौंवरुनि मंज
छेय यैम्य सुंज बख्ती छटुमारान। यि छेय ईश्वरु सुंद
दर्शुन करनु बापथ वनानः—

ओश वसान छुम दारि—दारे वेरि चाने ईश्वरो।
रोजतम न्यथु सीनुसुय मंज ही सदाशवु सथग्वरो।
असुवुन म्वोख मैति हावतम जूनि चलिहेम ग्रोनुये॥
यितु दिलबरु गरु सोनुय दिल फोलिहे म्योनये॥०॥

दिम म्ये चरुनन तल छपन जाय मॉजय।

यितु करुहय त्वोलुमतु लाय मॉजय॥०॥

सन्तोष जियुन महावरु तु लफ़ज़ुचॉर छेय बाकी

लीला कवितायि निशि हना ब्योन। अँम्य सुंजि
लफ़ज़ुचॉर प्यठु छे तँमि जायि हुंद असर येति प्यठु
यि कँशीरि मंजु छेय आमुच तु यि छु स्यठाह वॉजिब।
येमि किताबि हुंदि खातरु छु सन्तोष जियस
स्यठाह मुबारख। व्वमेद छेम यि थवि लेखुन तु परुन
जॉरी। दय दियिनस पनुन हुर-हुर तु च्वोर-च्वोर
लोल।

7/05/2006

पृथ्वीनाथ मधुप

ओंमनगर, जोम।

म्येन व्यचार

सन्तोष जी छि भावनायि हुंदिस बिंदराबनस मंजु
बुखती भावस रासु मुंडल लॉगिथ शुनि मंजु सहंजु
भावचि चूनि चॉरिथ आत्म स्वरूप चॉर्य चॉर्य अर्पण
करान।

अमिस छु यूगनी आसनुक दुवा प्रकाशटायि हुंदि
असरार भावनुक ओरजुवय। यि छे स्यज तु सादु
बुखती मारगुच पकन वाज्यन ड्यकु बॅड। अमिस
निश छुनु कांह मसलक बल्कि ग्वरु पादन हुंद तु ग्वरु
क्रपायि हुंद अनुग्रह।

अमि संज अम्रयति डॉल्यु येलि मे स्यकि
स्हरावकिस तापलिस मंजु वुछ, मे ज़न बॉसययि
हरम्बख गंगॉयि दर्शन दिनु। मे दोष गनीमथ छु अगर
सानि मात्र शक्ति नन्यद्रु चॅज तु कलमस दिचुक
ज्यव। अथ मंजु हक्यन अरुज़ी मसलु ऑसिथ। मगर
असि छि यि कथ द्यानस मंजु अनुनि जि येमि सातु
अक बालुक ख्यखुज छु करान, मॉलिस माजि कोताह
टोठ छु सु शुर स्पदान तु तिमन किथु छि लोल रग
मचरनु यिवान।

कॅह शार छि अथ पोशु डालि मंजु येमि सुत्य
बासान छु जि कलमकार छि सीरयतुक माने चारनस
लॅजमच।

अनाहदु शब्दुच करतम ज्ञान,
गणु टाठि म्याने थावतम मान।
'सन्तोष' चावुन अमृतु दाम॥
श्री गणीशि बँविनय पादि प्रणाम॥
ग्वरु दीवु पुशिरोवमय च़ेय पान।
अन्दकारस दिम गाशिच ज्ञान॥

अनाहद शब्दुच प्रय थावनि गँयि सूहमच कल
गँनरावनुक ग्वडनियुक मँजिल। अमि छु नूरुक ज़हूर
प्रजनावनुक इरादु कोरमुत। तमेय छि गाशिच वंदना
करानः—

“तमसोमा ज्योतिर्गमय”

संतोष जी छे कथन मानेय च़ारनस लँजमुच। सु
द्वह छुनु दूर येलि यि सिरन हुंदिस गंजीनस ठानु
मुचुरावि।

मोहनलाल आश
दुरगा नगर, जोम।

4 अप्रेल 2006

तरतीब

श्री गणीशि बँविनय पादि प्रणाम	1
दिम गाशिच ज्ञान	3
छम गुलाबन मालु कँरिमचु	5
गनेयम माय	7
गुरु करयो	9
गणपत जी!	11
भस्माधरु	14
प्रणाम तस माजि दुर्गाये	16
गंगाधारो	18
यितु करुहय ल्वलुमतु लाय	20
शिव शंकर	23
म्यति दितु भवसरु तार	26
गोकल के हा मसतानय	28
अज बोजतम वहलु तु जॉरिये	31
व्यनु पोश लागय चॉर्य चॉरी	33
असि आमुत लोल	36
माता गरि—गरि असि रखतय	37
कँह पद	41
वाख	43
बोज वीलु जार	45
धर्म प्रकाश हाव	46

श्री गणीशि बँविनय पादि प्रणाम

मॉज्य पॉर्वत्येय बोरनय चाव,
गणपथ जी येलि ज़न्मस आव।
भावनायि म्यानि अन श्वोबु अन्जाम॥
श्री गणीशि बँविनय पादि प्रणाम॥०॥

प्रथ कारस छुख मूलादार,
नावस चॉनिस छु जय—जय कार।
गॉशिराव म्योनुय गटुजॅल्य शाम॥
श्री गणीशि बँविनय पादि प्रणाम॥०॥

च्चोतुर ब्वोजु गनुनाथु दर्शुन हाव,
बँखुत्यन पनुन्यन वोंदु शेहलाव।
प्वोखतु कर यिहुंदय सोरुय खाम॥
श्री गणीशि बँविनय पादि प्रणाम॥०॥
नारु मंजु फवलरावतम गुलज़ार,
स्यदिदाता वोन्य यीतनय आर।
बखती—रसकु मे चावतम जाम॥
श्री गणीशि बँविनय पादि प्रणाम॥०॥

नॉव चोन आदि दीव व्यगनुहरता,
मेय कुन ति कर व्वन्य स्यँज नज़ुरा।
स्वोन म्योन गोमुत वुछ छुय त्राम॥

लवु हचु प्रवु

श्री गणीशि बविनय पादि प्रणाम ॥०॥

अनाहदु शब्दुच करतम ज्ञान,

गणु टाठि म्याने थावतम मान।

‘सन्तोष’ चावुन अमृतु दाम॥

श्री गणीशि बविनय पादि प्रणाम ॥०॥

दिम गाशिच ज्ञान

ग्वरु दीवु पुशिरोवमय च़ेय पान।
अन्दकार कास दिम गाशिच ज्ञान॥

समयन कोरनम कोताह छल,
पापन्य बॉर्य छिम म्वकलाव जल॥
अनुग्रेह करतम छसय प्रारान,
ग्वरु दीवु पुशिरोवमय च़ेय पान॥०॥

मोल मॉज्य म्योन चुय बैनि तय बोय,
हंगु छेत गोमुत पनु—पनु मोय।
दाद्यव तु द्वोखुवुय वलिहम ताब॥
ग्वरु दीवु पुशिरोवमय च़ेय पान॥०॥

अनुग्रेह कर छेनि माया ज़ाल,
अथ ज़ालस मंज छेस बेहाल।
मुखती प्रावुनुक छुम अरुमान॥
ग्वरु दीवु पुशिरोवमय च़ेय पान॥०॥
ख्यनु—ख्यनु ग्वरु दीवु सायि करतम,
ज्ञानु सुत्य पूर पूर सीनु बरतम।
आलवय च़े पनुन जुव तय जान॥
ग्वरु दीवु पुशिरोवमय च़ेय पान॥०॥

जाँनिथ माँनिथ करनु जांह पाफ,
जनुमन हुंद यिम आँसिम शाफ।
पाप शाफ कासतम छस मंदुछान॥
ग्वरु दीवु पुशिरोवमय च़ेय पान॥०॥

नादन म्यान्यन थवतम गोश,
मनु मानसबलु फवलि पम्पोश।
व्रँचु रोज़ुनम सार्यय वनुवान॥
ग्वरु दीवु पुशिरोवमय च़ेय पान॥०॥

‘संतोष’ बेबस ह्यथ चॉन्य माय,
पादन पनुन्यन तल दिम जाय।
लोल् होत बोल बोश छस बु वखुनान॥
ग्वरु दीवु पुशिरोवमय च़ेय पान॥०॥

छम गुलाबन मालु कॅरमचु

यितु दिलबरु गरु सोनुय दिल फवल्लिहे म्योनये।
छम गुलाबन मालु कॅरमचु सालु यितु व्वन्य सोनये॥

ही पोशन गोन्ध बनाँविम वेरि चाने चॉर्य चॉर्य,
अँछ लोसम वतु वुछान पान लूसुम प्रॉर्य प्रॉर्य।
छुम तमन्नाह मार्य मोन्दुय बुथ बु वुछिहा चोनये॥
यितु दिलबरु गरु सोनुय दिल फवल्लिहे म्योनये॥०॥

ओश वसान छुम दारि दारे वेरि चाने ईश्वरो,
रोजतम न्यथ सीनुसुय मंजु ही सदाशिव सथग्वरो।
असुवुन म्वख मेति हावतम जूनि चलि हेम गोनये॥
यितु दिलबरु गरु सोनुय दिल फवल्लिहे म्योनये॥०॥

कॅह वनान गंगाधरो छी कॅह वनान गौरीशरो,
शशिशेखर कॅह वनान छी कॅह वनान अमरीश्वरो।
क्या चु छुख छुख चिय ति ज्ञानान अस्य मा व्वन्य जोनये॥
यितु दिलबरु गरु सोनुय दिल फवल्लिहे म्योनये॥०॥
आरु कॅच 'संतोष' गॉमुच कन थावुम पादन लगय,
यितु जल—जल दितु दर्शुन वन्दुह्य बु चैय रगय।
कासतम चुय सोरुय संताफ पाफ गालतम प्रोनये॥
यितु दिलबरु गरु सोनुय दिल फवल्लिहे म्योनये॥०॥

गनेयम माय

मॉज्य रेंटुथम थंजुरस जाय,
गनेयम माय गनेयम माय।
चेय निश यिनु कुय छुम अभिप्राय॥
गनेयम माय गनेयम माय॥०॥

गरि गरि गॉजिनस कर्मु लॉनी,
प्रथ गरि रेंछनस नावन चॉनी।
पनुन्यन पादन तल दिम जाय॥
गनेयम माय गनेयम माय॥०॥

समयन कॅरनस स्यठाह बेहाल,
वौलनम मायायि ज़ालन नाल।
मॉज्य करतम म्वकलन पाय॥
गनेयम माय गनेयम माय॥०॥

पसरय अँन्यहस बु फसादव,
अलमासु खोतु ज़हरीलु ज़्यव।
रोज़तम डखि छुम क्या मै परवाय॥
गनेयम माय गनेयम माय॥०॥

जन्मु—जन्मन हुंघ अरुसर कास,
माता गरि—गरि मै चु बास।

छस दौसी चॉन्य करतम व्वपाय॥

गनेयम माय गनेयम माय॥०॥

मॉज्य चॉनी छम मै अभिलाष,

गटि मंज अनतम मॉज्य गाश।

चलुराव ज़नमन हुँज असि छा़य॥

गनेयम माय गनेयम माय॥०॥

शहजार फ्यूरुम तावु तने,

श्रान येलि कोरमय नागु कृने।

श्रूचुरॉवुम मै पनुनी काय॥

गनेयम माय गनेयम माय॥०॥

गोफायि मंज चाने चाय,

अथु दौरिथ छी मंगान न्याय।

‘सन्तोष’ सुति कर वोपाय॥

गनेयम माय गनेयम माय॥०॥

गूर करयो

गूर करयो यितुमो साथा।

फर्यादा बोज़तम चुय॥

मोकुटसुय पोशि फँत्य जरयो,

साल करवो व्वन्दु सरय।

जसदायि हुन्दि नन्द शाहज़ादो॥

फर्यादा बोज़तम चुय॥०॥

यथ हदुयस चोन छुम अरमान,

वुछ तु हाल म्योन तिय गछि जान।

पथ गूकल परारान राधा॥

फर्यादा बोज़तम चुय॥०॥

शोख म्यानी गॅयि कुत्य मिसमार,

टाठि भगवानु बोज़ म्योन ज़ारु पार।

तार दिनुकुय कोरथम वादा॥

फर्यादा बोज़तम चुय॥०॥

वठ ललि हुंद व्यतुरान अँन्दुरी,

दिह ज़ोलनम हनि हनि तोन्दुरी।

क्याजि म्वहताज थॅवथस सादा॥

पर्यादा बोज़तम चुय॥०॥

करमु खुरिस करतम स्यज़रा,

बजिरा व्वन्य हावतम चुय।

छय 'सन्तोष' लायान नादा॥

पर्यादा बोज़तम चुय॥०॥

गणपत जी !

आयस च़ेय कुन बर मुच़राव,
टाठि गणपत जी दर्शुन हाव।
अंजान छसय बु वथ मे हाव॥
टाठि गणपत जी दर्शुन हाव॥०॥

दिवताहन सुत्य सुत्य छुख रॅलिथुयि,
कुम कुम तु स्यन्दुराह छुख मॅलिथुय।
परम धामुक मे भाव वुज़नाव,
आयस च़ेय कुन बर मुच़राव॥
टाठि गणपत जी दर्शुन हाव॥०॥

जय—जय कार चॉनिस दरबारसुय,
तार छुख दिवान चुय प्रथ कारसुय।
मनु मन्द्रस मंज चोनुय नाव,
आयस च़ेय कुन बर मुच़राव॥
टाठि गणपत जी दर्शुन हाव॥०॥
अज़ त्रावतम वोन्य स्येज़ नज़रा,
गछि ह्यम मन मे श्वद सर्वदा।
मे लोलु बानन आमुत छाव,

आयस च़ेय कुन बर मुच़राव॥

टाठि गणपात जी दर्शुन हाव॥०॥

लोलुक वरुदान दिम फेर्यम ह्यस,

दूरि दूरि चमहॉ आनन्दु रस।

ज्ञानुचि वति कुन मैति पकुनाव,

आयस च़ेय कुन बर मुच़राव॥

टाठि गणपथ जी दर्शुन हाव॥०॥

गणपत टाठियो छुम चोन बोश,

च़ुय छुख सीरन हुंद सरपोश।

म्यनिस लोलस नज़रा त्राव,

आयस च़ेय कुन बर मुच़राव॥

टाठि गणपथ जी दर्शुन हाव॥०॥

गणपत नावुच सुमरन फिरुयो,

अदु भवु सागरस अपोर तरुयो।

स्यदु पीठस कुन व्वन्य पकुनाव,

आयस च़ेय कुन बर मुच़राव॥

टाठि गणपत जी दर्शुन हाव॥०॥

जगतस पानय दिवान छुख तार,
 राक्षसन करान छुख चुय समहार।
 प्रारान अँस्य छी शखती हाव,
 आयस च़ेय कुन बर मुचुराव॥
 टाठि गणपत जी दर्शुन हाव॥०॥

गणपत जी सोन यियि कर सना,
 कर बोज़ि सॉनी आराधना।
 कर्मस म्यनिस नज़रा त्राव,
 आयस च़ेय कुन बर मुचुराव॥
 टाठि गणपत जी दर्शुन हाव॥०॥

कर्म कायायि दितु वोन्य थज़रा,
 करतु 'संतोषस' स्येज नज़रा।
 गम गोसु म्यानी व्वन्य मँशराव।
 आयस च़ेय कुन बर मुचुराव॥
 टाठि गणपथ जी दर्शुन हाव॥०॥

भस्मा - धरु

ओश त्रावान गयस बरु लोलो।

कर दया ही दया सागरु लोलो॥

भस्माधरु नादन थावतम गोश,
शेरि लागय ब्यल बैयि जाफुरय पोश।
व्वन्य गॅछयनय म्योन ज़रु—ज़रु लोलो॥
कर दया ही दया सागरु लोलो॥०॥

व्वन्य स्यठाह काल वोतुम प्रारान,
कोनु भवु स्यन्दि मे छुख तारान।
यिनु दर्शनु रोस मरु लोलो॥
कर दया ही दया सागरु लोलो॥०॥

सोरुय च़ेय अरपन कोरमय,
शिवु शिवय दोह रात मेय सोरुमय।
व्वन्य कासतम मरनुन्य थरु लोलो॥
कर दया ही दया सागरु लो लो॥०॥

क्या छम खबर छम क्वोसु कर्मच हान,
क्याजि रोजान छस बु परेशान।

शिव शंकर चारु म्योन कर लोलो॥

कर दया ही दया सागरु लोलो॥०॥

दितु म्याति व्वन्य चुय ज्ञानुक बल,

घवु चै तु मै म्युल गछि जलजल।

अकि लटि वुछहथ भस्माधरु लोलो॥

कर दया ही दया सागरु लोलो॥०॥

‘संतोष’ ध्यान चोन दारौनी,

सहजु पोशन मालु करौनी।

थवतु शीरिथ मे आँखरुक गरु लोलो॥

कर दया ही दया सागरु लोलो॥०॥

प्रणाम तस माजि दुर्गाये

योसु आसुवन्य छय प्रथ कुन्य जाये।

प्रणाम तस माजि दुर्गाये ॥०॥

ज्ञानु अमृथ माँज गलि—गलि चावतम,

दर्शन दारि किन्य बुथ हावतम।

अदु रोज़ नु केंह संसारु त्राये ॥

प्रणाम तस माजि दुर्गाये ॥०॥

नाव चोन माँजी कुस अख नु ज़ाने,

चोनय बजिरा कुस नु माने।

वैजिनस माजि चाने माये ॥

प्रणाम तस माजि दुर्गाये ॥०॥

चुय बोज़तम माँज कस वनु हाल,

लूबु मूहु सरुफव वोलमुत मे नाल।

चुय कर व्वन्य माजि म्योनय पाये ॥

प्रणाम तस माजि दुर्गाये ॥०॥

वुछतु छवोख मनुसुय लँग्यमुत्य कृत्य,

थव अथु प्यठ मे रोज़ सुत्य सुत्य।

गोछ नु जनुम मे गछनुय हाये ॥

प्रणाम तस माजि दुर्गाये ॥० ॥

अनि गटि शयशि पंजस गौमुच छस,

मंज गटि वति मंज प्येमुच छस ।

नेरु किथु वनतम पनुनुय दाये ॥

प्रणाम तस माजि दुर्गाये ॥० ॥

अपमानव माजि छिनद्रौवुस,

पनुन्यव तु परधव मंदुछौवहस ।

दिम शखती युथ नु गछु जाये ॥

प्रणाम तस माजि दुर्गाये ॥० ॥

‘संतोष’ डेडि तल आमुच छय,

कर्मस अम्यसुन्दिस पूर रावतय ।

कर्म खुर्ग कासतस करतस वोपाये ॥

प्रणाम तस माजि दुर्गाये ॥० ॥

गंगाधारो

कैलास रोजान छुख गंगाधारो,
हा सादन हुंदि यारो लो।
शंकर भस्मा धारो लो॥
हा सरफन हुंदि यारो लो॥०॥

दून्या जालिथ छुख रोजान,
खोचान भूत प्रीत तिम छि त्रहरान।
नागु राजु छुय बिहिथ पहरधारो॥
हा सरफन हुंदि यारो लो॥०॥

अलख बजावान येलि छुख नेरान,
छुख करान बखुत्यन चु इम्तिहान।
शखती छय चॉन्य ताबेदारो॥
हा सरफन हुंदि यारो लो॥०॥

जेटि छय गंगा हटि छुय वासुक,
चंद्रम क्या छुय शूबेदार।
प्रथ जायि आसवुन छुख निराकारो॥
हा सरफन हुंदि यारो लो॥०॥

भस्मा मलिथ छुख हेरि बोनुतय,

देवगन डण्डुवत छिय करान जय।

जेटि मंजु गंगवानिच छय दारो॥

हा सरफन हुंदि यारो लो॥०॥

शिव चॉन्य वनतम क्या छि महिमा,

पर्वत शिखरन प्यठ चु रोजान।

अँन्य छिय बनान अदु गाशाधारो॥

हा सरफन हुंदि यारो लो॥०॥

‘संतोष’ छय करान जार तु पारो,

फुटमुच नाव म्यान्य बोठ खारो।

जिन्दगी म्यानि छुय नतु क्या व्यकारो॥

हा सरफन हुंदि यारो लो॥०॥

यितु करुहय ल्वलुमतु लाय

छम गनेमुच मे चॉनी माय मॉज्य,
यितु करुहय ल्वलुमतु लाय मॉज्य।
हलम दॉरिथ छस मंगान आय मॉज्य॥
यितु करुहय ल्वलुमतु लाय मॉज्य॥०॥

चे स्टमुच तुलुमुलि बोनि तल जाय,
म्यति करतय पनुने लोलुच छाया।
यिथु पाँटय कर म्योनुय पाय मॉज्य॥
यितु करुहय ल्वलुमतु लाय मॉज्य॥०॥

दुम दिमहा बु मानसबल चाने,
ज्ञानु अमृथ त्रावतम नागु वाने।
लोलु कर्मस मे हुर्यम आय मॉज्य॥
यितु करुहय ल्वलुमतु लाय मॉज्य॥०॥

रंगु रंगय डॉजनस संसारन,
ह्यस पनुन दिम येति नाय कॅह लारन।
अरु अँन्यहस कर म्योन पाय मॉज्य॥

यितुं करुहय ल्वलुमतु लाय मॉज्य ॥० ॥

टाँदय माता शेरस छख सवॉरी,
 अँछ मै लोसम मॉज्य व्वन्य प्रॉर्य प्रॉर्य।
 कर पव्यथुर सोन च़ुय दार मॉज्य ॥
 यितुं करुहय ल्वलुमतु लाय मॉज्य ॥० ॥

मॉज्य आयस चानि डेडि तल शरनुय,
 गुल्य गँडिथ तल पादन परनुय।
 भावु चाने लँज ऑश ददराय मॉज्य ॥
 यितुं करुहय ल्वलुमतु लाय मॉज्य ॥० ॥

जुव वंदुहय मॉज्य चॉनिस पादस,
 लँज वुज़न्या भावुकिस नागुरादस।
 दिम मै च़र्नन तल छपन जाय मॉज्य ॥
 यितुं करुहय ल्वलुमतु लाय मॉज्य ॥० ॥

चानि डेडि तल यिथ छुम गछान श्वद मन,
 हाल म्योनय वुछ छस नेशबोद ज़न।
 लंगु लंजि म्यानि करतु व्वपाय मॉज्य ॥
 यितुं करुहय ल्वलुमतु लाय मॉज्य ॥० ॥

मॉज्य आयस खॉली अथु लारान,
 क्या बु अनुहेय डॉल्य तय छस मंदुछान।
 छॅर छि 'संतोष' छस थथराय मॉज्य॥
 यितु करुहय त्वलुमतु लाय मॉज्य॥०॥

शिव शंकर !

छम नो पता क्या छुम तकदीर,
शिव शंकर छस आमुच गीर।
चेय रोस वनु कस पनुनी सीर॥
शिव शंकर छस आमुच गीर॥०॥

लँज्यमुच छम वुछ अँश्य दारय,
दिखनय दर्शुन पॉन मारय।
कस वनु चेय रोस पनुनुय सीर॥
शिव शंकर छस आमुच गीर॥०॥

रॉतय रातस छम न नेन्द्र यिवान,
अँन्द्रुम्यन दाघन व्वन्य छस दिवान।
सीनस प्यठ छम जन बॅड सीर॥
शिव शंकर छस आमुच गीर॥०॥

ज़िन्दगी व्वन्य छम छिन्द्रेमुच,
रंगु—रंगु छनस बु मंदुछॉवमुच।
मनुकिस सँदरस मंज़ छस गीर॥
शिव शंकर छस आमुच गीर॥०॥

चुय म्योन मोल मॉज्य बेनि बोय पीर,
वहँय वाय कासुम बावतम सीर।
लोगमुत ह्दुयस छुम मै तीर॥
शिव शंकर छस आमुच गीर॥०॥

चुय वन व्वन्य कोता बु चालय,
बरनु आयिं सबरुक्य मै प्यालय।
दादस वाततम आमुच बु गीर॥
शिव शंकर छस आमुच गीर॥०॥

त्रेय न्यथुर दारु वॅन्य सूरु मत्यो,
वनतम छांडथ व्वन्य बु कत्यो।
'संतोषन्य' नावे रठ व्वन्य जीर॥
शिव शंकर छस आमुच गीर॥०॥
अँछनुय म्यान्यन गयि कनि फॅल्य,
अज यितु छलु हय बु खोरु फॅल्य।
थालस शेरय लॅडय पूर्य तु खीर॥
शिव शंकर छस आमुच गीर॥०॥

पाप शाप कासतम व्वन्य पानय,
गंगुं जलु सुत्य करतम श्रानय।
रॉज्ञन्या छि म्याँन्य ईष्ट दीव॥
शिव शंकर छस आमच गीर॥०॥

‘संतोष’ छय वनान वील तय जॉरी,
वाँसा गँयस स्यठाह प्रॉर्य प्रार्य।
चँठतम संसारुच जंजीर॥
शिव शंकर छस आमुच गीर॥०॥

म्यति दितु भवसरु तार

क्वशेल्यायि हुंद अँछ गाश,
राजु दशरथुनी आश।
चेय दितुथ कुल पॉपियन तार॥
श्री रामु म्यति दितु बवुसरु तार॥०॥

करु क्या वनु कस बोज्यम कुस,
संसारु श्रमुनुय चोनुन्म मुस।
पापुन्य बॉर्य छिम शानन बॉर॥
श्री रामु म्यति दितु बवुसरु तार॥०॥

जन्मस यिथ कोरुम छूयोत तय श्रूच,
तामस बूजन अँछनुय मे ब्यूठ।
दर्मुक कोरुम नु जांह ति व्यचार॥
श्री रामु म्यति दितु बवुसरु तार॥०॥

शुरुय म्यॉन्य खाम छी नादान वुंस,
अडु ल्योक पान ह्यथ छुम कर्म लोन।
किथु करु ध्यान चोन छुम नु म्वकुजार॥
श्री रामु म्यति दितु बवुसरु तार॥०॥
आदेश द्युतनय पिता जियन,
डंडकवन रोज च्वदाहन वेंरुययन।

लवु हुचु प्रवु

सनतान ओसुख सीवा कार॥

श्री रामु म्यति दितु बवु सरु तार॥०॥

च्वदहन वॅरययन कोरुथ रेश्यु व्यवहार,

मॉरिथ राक्षस दॉरिथ चे अवतार।

सतुकुय रूदुख चु पालनहार॥

श्री रामु म्यति दितु बवुसरु तार॥०॥

द्वखजद कोता सोरुय संसार,

अमि मंजु पानय बौठ मेय खार।

ल्वकुचार म्वकल्योव यियुनय ऑर॥

श्री रामु म्यति दितु बवुसरु तार॥०॥

‘संतोष’ छय करान ज़ारु तु पार,

यिमन लोलु नादन कन चुय दार।

द्वदरेमुत्यस बेयि अनतम बहार॥

श्री रामु मेति दितु बवुसरु तार॥०॥

गोकल के हा मसतानय

दितु दर्शुन ही भगुवानय,
 बोज कॅरथस मॅच देवानय।
 गोकल के हा मसतानय॥
 दितु दर्शुन ही भगुवानय॥०॥

श्री कृष्णु आयस बु नेमिथुय,
 मायायि मंज छस ब्रमिथुय।
 ज्ञानु अमृयथ चावतम पानय॥
 दितु दर्शुन ही भगुवानय॥०॥

भवु सॅदरस तार म्यति तारुम,
 बोर पापन हुंद नखु वालुम।
 चारु करतम वोन्दय बु जानय॥
 दितु दर्शुन ही भगुवानय॥०॥

न्यथ यिमयो चॉनिस मन्दुरस,
 अटु पूजा कर शामु स्वन्द्रस।
 पान पनुनुय छस बु पॉरानय॥
 दितु दर्शुन ही भगुवानय॥०॥

ब्यल तु मादल अँनिम चानि वेरे,
 बजि आशायि लागय चै शेरे।
 लोलु पोशन करय दसुवानय॥
 दितु दर्शुन ही भगुवानय॥०॥

अंगु वस्त्र चै पीतामबरय,
 म्वखतु चॉनिस म्वकुटस जरय।
 हाल हृदयुक वुछ दया वानय॥
 दितु दर्शुन ही भगुवानय॥०॥

पानु टोठयोख चुय अर्जनुसुय,
 लोलु गीता वॅन्यथस कनुसुय।
 वथ हावतम तिथु पॉट्य पानय॥
 दितु दर्शुन ही भगुवानय ॥

यितु सनम्वख त्रावतम नज़रा,
 द्यवु बनिह्यम कर्मस मै स्यज़रा।
 यिनु ज़नमुय गछि वॉरानय॥
 दितु दर्शुन ही भगुवानय॥०॥

जन्मु जन्मुक खोतमुत बोरुय,
 पुशरोवमय अज च़ेय सोरुय।
 योग साधनायु पुशरुम पानय॥
 दितु दर्शुन ही भगुवानय॥०॥

ध्यान चोनुय विजि विजि दारय,
 शरण आयस च़ेय बु प्रारय।
 करतु अथु रोट बु क्या ज़ानय॥
 दितु दर्शुन ही भगुवानय॥०॥

ऑस द्रौपदी नाव चोन स्वरानय,
 थवुन 'संतोष' संतोषि सानय।
 लाज रँछथस किथु पॉह्य पानय॥
 दितु दर्शुन ही भगुवानय॥०॥

अज बोजतम वीलु तु जॉरिये

नाद लायान छसय चै पर्वत हॉरिये।

अज बोजतम वीलु तु जॉरिये॥

दुर मतु गछतम ही राजरॉनी,

मे छि चैय सृत्य वादु प्रॉनी।

अज बरन्यन मुचराव तॉरिये॥

अज बोजतम वीलु तु जॉरिये॥०॥

न्याय कर्मुक्य छस अँजुरावान,

दग अँन्दरी छस ललुनावान।

कास अरु सरु बु लँगुयय पॉरिये॥

अज बोजतम वीलु तु जॉरिये॥०॥

खबर जांह मा काँसि मे गयूलुम,

समख्योम येलि अदु हय च्यूनुम।

तनु ओश छुम न्येत्रन जॉरिये॥

अज बोजतम वीलु तु जॉरिये॥०॥

क्रियाय कर्मन छस ललु नावान,

गँद्य बढुनक्य छस गँजुरावान।

बँलरावतम छ्वोख मेय सॉरिये॥

अज बोजतम वीलु तु जॉरिये॥०॥

छसय सनतान मूर्ख नादान,
 च़ेय रोस मॉज छस बै खोचान।
 मुच़राव अज़ बरन्यन तॉरिये॥
 अज़ बोज़तम वीलु तु जॉरिये॥०॥

चानि दरबारु काँह द्राव न खॉली,
 मै ति अज़ केंह दितमी डॉली।
 द्वह लूस चानि दरबारु प्रार्य प्रॉरिये॥
 अज़ बोज़तम वीलु तु जॉरिये॥०॥

व्यनु पोश लागय चॉर्य चॉरी

नावस चॉनिस लगय पॉर्य पॉर्य ।

व्यनु पोश लागय चॉर्य चॉरिये ॥

नाद छस लायान बरस तल गदा,

अकि लटि बूजिथ गछतम सदा ।

बॅखुत्यन छुखना कराना चुय यॉरी ॥

व्यनु पोश लागय चॉर्य चॉरिये ॥० ॥

फल—फल सोम्रॉवम म्वखतु खार,

वारु वारु शूबवुन बनि म्वखतु हार ।

बॅखुती भावनायि त्रावय नॉलिये ॥

व्यनु पोश लागय चॉर्य चॉरिये ॥० ॥

अकि लटि शिवजी सोन यितु सालस,

खीर खण्ड पूरय हा बरय थालस ।

अन्यव अँछव ख्यावथ बु सॉर्य सॉरये ॥

व्यनु पोश लागय चॉर्य चॉरिये ॥० ॥

परु मतु पावतम रोज़तम सायस,

शुहला बनि हे मै नार तावस ।

नेत्रन छुम गोमुत खून मेति जॉरिये ॥

व्यनु पोश लागय चॉर्य चॉरिये ॥० ॥

भगवानु पानय छुखा ज़ानुवुन,
वनतम टाठयो क्या खता छुम।
दकु ज़द गॅयुसय हॉर्य हॉरिये॥
व्यनु पोश लागय चॉर्य चॉरिये॥०॥

हीथरु बरु गॉमुच प्रॉर्य प्रार्य,
लादन थवतम बोज़तम ज़ॉरी।
सोंचन सोंचन छिम फ्यलन वुथान क्रॉरिये॥
व्यनु पोश लागय चॉर्य चॉरिये॥०॥

अँछ छम अनि तय क्वद्य बेह्यस,
अँद्रिम दोद्य च़ेय रोस वनु कस।
रुच वथ हावतम स्यठाह तुजिम खॉरिये॥
व्यनु पोश लागय चॉर्य चॉरिये॥०॥

शुर्य तय बॉच म्यान्य द्रायि बापॉरी,
बापार करुख विज़ि विज़ि म्यानेन भावनायन।
वारु वति थावुख पनुनि जायि सॉरिये॥
व्यनु पोश लागय चॉर्य चॉरिये॥०॥

आश छम गाश अनतम गटि मंज़य,
व्वंदहाय सोरुय तन मन तु प्रारान।
वुंस गॅयि करान मेय इन्तिज़ॉरी॥
व्यनु पोश लागय चॉर्य चॉरिये॥०॥

पापुन्य खँत्यमुत्य छिम बाँरी।

व्यनु पोश लागय चॉरुयं चॉरिये ॥

असि आमुत लोल

ऑस्य प्येमिit दूरु आसि गोव यँचकाल,
 असि याद प्यवान तुलमुल विशाल।
 असि गोमुत अंदरय जिगरस होल॥
 असि आमुत माजि कँशीर्य हुंद लोल॥०॥

असि प्रथ रंगु व्वन्य सुय छेजार,
 असि याद प्यवान सुय प्रोन ल्वकुचार।
 असि याद प्यवान तमि रेश्य अस्थान॥
 असि आमुत माजि कँशीर्य हुंद लोल॥०॥

असि गोमुत अन्दर्य जिगरस होल॥
 असि आमुत माजि कँशीर्य हुंद लोल॥

असि ब्राँत्य गछान कोंगु डारन हुंद्य,
 क्वलु बठुन्य हुंद्य सब्जारन हुंद्य।
 मॉर्य मँदय गाम शहरन हुंद्य,
 पोशि फ्वतन बेयि गुलज़ारन हुंद्य॥

असि गोमुत अन्दर्य जिगरस होल।
 असि आमुत माजि कँशीर्य हुंद लोल॥

माता गरि गरि असि रछतय

डलस मंज पम्पोश शोलु मारान,
थ्यपि—थ्यपि हाँजस छुय छारान।
शारिका दीवी छु पूजि प्रारान,
मियुल गछियस तस सुत्य मेल्स जय॥
माता गरि गरि असि रछतय॥०॥

गंग जल पान छुम नोवमुतुय,
वेरि तँमि सुंजे छुम सखरोवमुतय।
अथु छन्य छस मगर मंदुछानय॥
माता गरि गरि असि रछतय॥०॥

रोजतय माँज्य असि मेहरबान,
व्यनती साँन्य आसतय बोजान,
बडि दरबारु व्वन्य बर मुचुरतय।
चानि कृपायि माँज प्रारान छसय॥
माता गरि गरि असि रछतय॥०॥
सतुचे वति प्यठ पकृनावतम,
न्यश बोद छस माँज वथ हावतम॥

माता कासतम मनु कुय भय॥

माता गरि गरि असि रखतय॥०॥

मे हय मॉज रोज़ान चॉनी कल,

अनिगटि प्रकाश अनतम जल।

नहकय पानस ओसुम ग्वरूर,

व्वन्य मतय त्रावतम यूता दूर।

हृदयस म्यॉनिस माय चॉन्य छय॥

माता गरि गरि असि रखतय

चुय म्योन मोल, मॉज चुय म्योन ग्वर,

चुय ब्रह्म, व्यशनो चुय हर।

अंतः करुनन मंजु मे माय छय॥

माता गरि गरि असि रखतय॥०॥

नागस चॉनिस दिमु प्रकरम,

पापन शापन सूर गॅछिहम।

मायि चानि द्वद कन्दखीर भावय॥

माता गरि गरि असि रखतय॥०॥

शैला बिहिथ छय तखतस,

बॅखुत्यन अथु डाल व्वन्य बखुतस।

सारिनुय राक्षसन करतय खय्य॥

माता गरि गरि असि रछतय ॥० ॥

मूरख छस माता ओश बु त्रावान,
 सोरय छस ना द्वख प्रावान।
 अज छसय सोरुय च़ेय पुशरान,
 ओंम ओंम प्रथ दम कठुस शवतय ॥
 वासुनायि छल व्वन्य मँशरावतय,
 माता गरि गरि असि रछतय ॥० ॥

कति—कति प्यठु छी बँखुत्य यिवान,
 सारिनुय फँर्ययाद मॉज्य बोज़ान,
 कर्मच रुखु छख मॉज्य शेरान।
 माता थावतम डेकि—डेंबि शय ॥
 माता गरि गरि असि रछतय ॥० ॥

कृत्यव असि अज व्रथ द्वोरमुत,
 श्रान तय संध्या तफ कोरमुत,
 दर्शुन दिवान अदु मॉज सि छय।
 केचन साज सन्तूरच लय ॥
 माता गरि गरि असि रछ तय ॥० ॥

भाव पम्पोश ह्यथ छस बु प्रारान,
गरि गरि ओमची लय गारान,
माता सॉर्य चु पता छय।
पानस सुत्य मॉज करतम लय॥
माता गरि गरि असि रखतय॥०॥

माता बु नय छसनु कुन वातान,
चन्दु छेन्य कृचाह छस मंदुछान।
‘संतोषस’ थव माता जय।
प्रथ विजि थाविजेम बानस वेय॥
माता गरि गरि असि रखतय॥०॥

कैंह पद

माय बॅरुनम गोलनम सोरुय अज् मल ।

जाय दिचुनम सतगवरन मै दारि तल ॥

सायि कोरनम अज् मै वॉयमस लोलु तार,

चॉवनस तॅम्य गंगु जल बु दार दार ।

शेरि लागस भावु कोसम लोलु पोश ॥

अज् मै थावतम पानु नादन वारु गोश ॥० ॥

लोलु अमृथ वारु पनुनुय चावि सुय,

पानु जरियम बखुती भावुक्य लाल सुय ।

सॉरी त्रॉविथ गम तु फिकर्यं बेयि व्यशाद ॥

न्यथ छलय बु लोलु वाने पोशि पाद ॥० ॥

कति बु आयस कोत गॅछुन छुम,

वथ मै हावतम पानु चुय ।

गोम यॅचकाल छाँडय छाँडी ॥

व्वन्य मुतो दितु मैय दोल चुय ॥० ॥

होल गोमुत छुम मे अँद्री,
 हाव दर्शुन मे शाम स्वंद्री।
 दितु दर्शुन अनतु सॉन्य अनवॉरिये,
 चानि डेडि तल आमुत्य ननुवॉरिये॥
 व्यनु पोश लागय चॉरय चॉरियये॥०॥

जगत अम्बा गछतु बूजिथ करतु केंह चारु म्योन,
 छस बु बेकस नाद लायान शेरतम व्वन्य अजललोने।
 पाद लूसिम लॉरय लॉरी शाफ कासतम सॉरिये॥
 छस गॅमुच गीर वालतम व्वन्य सॉर्य पापुन्य बॉरिये॥०॥

वाख

द्वहली ह्योतनम शाम गछुन,
 ब्रन ह्यतुन वीरि सौब मौचुन।
 शालु टूंगन बास्योम वचुन॥
 तँथय मंज म्यति नचुन प्योम॥०॥

सुबहुच प्रवु पैयि सबजारन,
 अदु गुलजारन फोलुय नूर,
 सौरी यिहन लारान लारान,
 प्रारन प्रारन लूसुम दोह।
 यियि करसना यस छस प्रारान॥
 प्रारान प्रारान लूसुम दोह॥०॥

सतन कोरुम अथु रोट,
 अँछन चोलुम अनि गोट,
 सरफन निशि बचोवुम पान।
 बुमसिन्याह आँसुम प्रारान॥
 बुछिथ त्रोवनम सोरुय पान॥०॥

दावि दावे कोतुम पन,
तमे सुत्य गोंडुम पनुन मन।
पनुन बास्योम प्रथ कांह खनु ॥
फवलित आयम कपस ज़न ॥० ॥

रेश वॉरि अन्दर रेश मालिन्य नज़र,
लल वाखन हुंद टॉकार असर।
कति नुंद रछन्य सुय मिलचार अज़ ॥
कति हब्ब खॉतुन हुंद अनहार अज़ ॥० ॥

तारख नबस यि क्या गॅव,
लूख दपान छि ओबरन ख्यव।
यिनु गोछ गछुन तीय क्याज़ि गॅव ॥
अँसि फॅर पानस पनुनी ज़्यव ॥० ॥

बोज वीलु जार

यीरु छेस गौमुच कति छुम तार।

पथ फेरनस दयि छुम नो वार॥

प्रानन हेमुहा बखती बावु आगुरुय।

वसुवुन रूजितन ज्ञयानुक सागुरुय॥

गंगा रूपी वसुवुन ज्ञयान।

म्वछि फोल पनुनुय करहा दान॥

यियरु छस गौमुच कति छुम तार॥

पथ फेरनस दैयि छुम नो वार॥

सथ छम चाँनी थावतम गोश।

होश दिम करु हा बुति बोलु बोश॥

आयस चैय निशि हावतम गाश।

मूर्ख बोज म्यानि वुजि ज्ञयानु प्रकाश॥

दिम वरदान चुय मोक्षु धामुक।

गटु ज़ोल वुनि छुम बुथि शामुक॥

लगयो पादन दितु मो हयस।

‘संतोष’ अनुगृहस प्रारान छस॥

धर्मु प्रकाश हाव

मनस्य गंड कोरुम आँमि पनु सुत्य,
सिरयि प्रकाश अथि आयम लयव किनिय।
दोद चँडिनय रँछ कँरुम पानय,
कमि गूरि वानय छाँडथ चुय॥

डलस मंज खलुवथरा आँसुस,
फवलुवन्य सूजथम चुय पम्पोश।
वुजया दिचथम भाव नागरादन,
व्वन्य वादु पूरु गछनस क्या तौर॥

नावु चानि रोस मेलि कस मुखती,
दर्शन चानि चलेहम सौर्य सखती।
फवलुनम बखती बावकीय पोश,
यितो गोपालो छेस मदहोश॥

हुंज सुंदि जालु किथु मोकलय,
अख चोन नाव छुम गरि—गरि जय।
अदु मंगु जयानुक सागर तस,
सुय चॉवि 'संतोषस' आनन्द रस॥

لوہر پڑو

پنڈت ستوش پیرمیرنا

یستم کتابہ ہند ساری جملہ حقوق چھ مہینہ ہند ناؤ محفوظ

لو ہتر پرو	کتابہ ہند ناؤ
پنڈت ستوش پیرنا	شاکرہ
۲۰۰۶	پھین وری
۵۰۰	تیراد
ہفتہ رو پیہ - ۱۰۰ روپیہ	قیمت
بی - ابن - اہلاش	کتابت
دیکھشا اینٹرپرائز جانی پور جھوں	سرورق
ہمارا راج کرشن بھرت	ترتیب
دیکھشا اینٹرپرائز جانی پور جھوں	چھاپ خانہ

9419147018

کتاب میلنگ پتہ

- ۱ - بنی لال پنڈتا - گوبند نگر - ۲ - تالاب تنو جھوں -
- ۲ - ناگراد ادبی سنگم جھوں -
- ۳ - شبیمونی شاروہا کیشدر بوہری آنند نگر جھوں -
- ۴ - پیرنا و نار برٹائی - بن تالاب جھوں - فون بنہ

0191-2108348

9419861884

یہ کتاب چھس بہ پنہ نس مائیس
سو رگیہ رادھا کرشن جی نہ ماہیہ سو رگیہ
ارن دتی ارپن کران

گوہ ڈکھ

تہندین آتھن مشر گوہ ڈیچ لپلایہ سوہرن سمریت کرہتھ پھر
 بہ بڈ اتہایت - یہ چھ بکھتی مارکچ سادھناہ مشر میاڈ گوہ ڈیچ آہوتی
 و آہوت) ”لوہتر پور“ لپلا سوہرن مشر چھ اکوہہ (۲۱) لپلایہ شامل کرنہ
 آہتر - بھتھ سوہرن مشر چھ دوشوہ رسم الخطن (دیوناگری نہ لتالیق ہشد
 استعمال کرنہ آہت)۔

جلایہ وطنی ہندس بھتھ دورس تہنیلیہ مایہ زلو کاشر رڑھراوہنچ
 کھتھ بڑوہنہ کن آہہ آتھ مشر کر دیوناگری رسم الخطن اکھ اہم بویکا ادا - واریاہ
 کتابہ گئیہ آتھ زبانی مشر بھاپ - کشپر مشر اس ماتر شکتی دیوناگری زبانی ہشد
 استعمال کران -

پیلہ ۱۹۹۰ء مشر کشپر اسہ نش زھنہ گئیہ تہ پنہ نس ملکس مشر
 گئیہ بے گرتہ اسہ نیو دجہ پارین مشر شرن تہ کیشہ لگی واکچ وارس - ریفوجین
 ہندو باپٹھی لگی زندگی گزارہنہ - میاڈ پر یوارن نیو ریفوجی کمپ نگر وٹہ ہس
 مشر شرن - آتھ دوران میوئل میے سما جس مشر تہ کام کرتک موقعہ - جلایہ
 وطنی ہندس دورس مشر بڈسہ یہ مئے لیکھن مشر تہ دلچسپی - مئے لوگ

کاشرس تہ بیہ ہیندیس منتر لیکھن۔ یہ پہلا سو مہرن چھ کاشرس منتر میاں
گھہ ڈنچ کوشش۔

گر گرجستی ہنتر ناو ہیکہ نا نہ بیہ بروہنہ پیکہ ناوٹھ یوڈوے برتھا
برج ناٹھ پنڈ تانے آٹھ روٹ کران نہ۔ یوڈوڈ مے بروہنہ پیکہ ہماٹھ۔ مے
چھ یہ پہلا سو مہرن ماہ تہ ماگ ہیندیس یادس منتر سرپت کر ہنتر یوہو بہ زید روزنگ
آدرش ہچھناوہس تہ جان سنکار دتھم۔

یہ چھ مہانہ خاطر سہاہ فوشی ہنتر لکھہ زاکھ پہلا سو مہرن منتر میول
مے ہیندی تہ کاشریکو بڈ پائیکو شایر پروفیسر پرتھوی ناٹھ مڈپ تہ کاشر نامور
ادیب شری موہن لال آتش سند آشرواد۔ لتالیق لپی منتر کتابت کرنہ خاطر
چھس بہ شایری۔ این۔ ایہلاش ہنتر سہاہ شکر گزار۔

یہ کتاب چھاپ لس منتر تہ مے رہبری کرنس منتریس ہیوگ شایر
تہ پترکار مہاراج کرنش بھرت جین دیت تہ تہ چھس بہ شکرانہ کران۔ یہ سو مہرن
برن والین ادہن، لکھارین، نقاد ہیند مہ لری دہمٹک روز مے سہاہ
انتظار۔ بہ چھس پنہ گر پیر یوارچ شکر گزار۔ ہیند ہیوگ سہو واژ میاں یہ کام
اندر۔

نہ لفظ

لوہ کپارس چھم پتا جینہ زلوہ بوزمٹ ز یہ اوس اکھ بٹا اکھ -
 یہ اوس پرتھ زونہ پچھ اُٹھم کہ تام دور گامہ پیچھ تل مل واتان تہ آتہ راکل
 رائس پنچستوی ہشد پاٹھ اُشٹ ماری بڑھ بڑھ کران - اکھ اُٹھم ووت
 اوت اکھ سنکرت زان وول بٹا تہ - اُمی سینہ اُس بڑھ سٹھ پاٹھ بوز یہ
 گوو اُس بڑھ کُن تہ بڑھ وون نس ہے ، سورے چھکھ غلط پران -
 گوو بڑھ سنکرت پرن پتہ اُس پاٹھ کران - یہ بوزمٹ گو پاٹھ کرن وول بڑھ
 ہے بنگہ ، جواب دشن نہ کیشہ تہ پاٹھ روڈ کران -

یہ سنکرت زان وول بڑھ تراو ماہہ بھوانہ بوزا کرٹھ تہ پرد کھن
 دتھ سوامی بال جی کاو مہاراجس نش یم تل ملہ امرتھ کوٹھ کہ احاطہ نمبر ماہہ
 ہند لو پاؤ طرفہ دھرم سالہ منتر روزتھ اُسی ، نیٹھے یہ بڑھ بہ تراو سوامی جین
 وولس بٹھ پھر تھ ہے ترے کیاہ بنیوے پالٹ منتر کوڑو تھ اُس ٹکھٹس
 کھینچل - ماہہ بھوانہ چھ اُمی سٹھ پتھ پاٹھ کرن سٹھا فوش یوان -
 اُس چھ یہ ٹکھٹو سٹھا لوٹھ بڑھ گوو شرمندہ تہ ترچھن کلہ بون کن -

تکھتی منتر چھ تکھتہ باو سرس اسان۔ تکھتی شائیری پر کھاونہ ورنہ چھ گمہ ڈ
تکھتہ باو زھارن تہ پتہ شائیری ہندی باقی لوازمات ورنہ کڈی۔ یوہے تہ چھ
پلا تہ باقی شائیری منتر فرق۔ تکھتی گئیہ دیس پتہ دیوانی تہ جھونہ کیرد پور
پھلوا گزھن۔ تکھتی گئیہ شورس پو پیر گتہ کڈی، دیہ سندس لولہ سدرس
منتر کلہ نہ پھلن، پان مشرقہ تہ جانانہ منتر کل تھوڈی، بے کار گزھن زہر
گزھن مانتو بے گاشیہ اگر سہو لے۔

شریتی سنتوش پند پتہ پتہ پلا سو مبرن منتر چھ میو منتر تکھتی
زھلہ ماران، یہ چھ شورس درشن کرنہ باپتہ بے قرار بنان۔
اوش وسان پھم دار دارے دیر چالے ایشرو
روز تم نہتہ سپنہ منتر ہی سدا شو ست گمہ رو
اسہ ون مکھ میتہ ناوتم زونہ زلہ ہم گرونیہ
پتہ دلبرو گر سونے دل پھولہ ہے میو نیہ - صفہ ۳۰۳ -

تہ
دم مے زرن تل پھین جاے ما جے
پتہ کیرے لولہ متہ لاسے ما جے - صفہ ۳۰۴ -

سنتوش جین ہا ورنہ لفظ زار چھ باقیہ پلا کوتاہی نش ہنا بینوں۔ امو
سنتو لفظ زار پھلہ پھلہ تہ جایہ ہند اثریتہ پیٹہ یہ کشپر منتر چھ آ منتر تہ
یہ چھ سپٹاہ واجب -

بیمہ کتابہ ہندِ خاطرِ چھ سنتوش جیسے سچاہ مبارک، وہ میدِ ہم یہ
شہادِ لکھن نہ پرن جاری، دے دی نس بُغن ہر ہر نہ زورِ زور لول۔

پیر تقویٰ نامہ مُدب
اُوم نگر۔ جوہم

مياڻي وڌزار

سنتوش جي ڇھ بھاونايہ ٻنڌس ٻنڌرا بنس منتر بھتي بھادڪ
 راسہ منڊل لاڳيتہ شنيہ منتر ستر بھادوچہ پوئہ ٿا ريتہ آتہ سہ روپس ٿا رڙي
 ٿا رڙي آرپن ڪران -

اُمس چھنہ يوگني آنگ دھوانہ پرا ڪاشٽايہ ٻنڌي اسرار
 بھاونگ آرزوہ - ٻہ ڇھ ستر تہ ساد بھتي مار گچ پکن واچسن ڏوڪہ ٻڌل -
 اُمس نش چھنہ ڪاھنہ مسڪ بلوڪہ گوہر پادن ٻنڌنہ گوہر ڪر پايہ ٻنڌ الوگرہ -
 اُمس ستر امر نيٽ ڏالہ بيبيہ منہ سيڪہ صھراوڪس تاپليس منتر
 وچھ منہ زن باسيہ ہر مھ ڪنڌا آيہ درشن دينہ - مئے دوپ غنيمتہ
 چھ اگر سانيہ ماتر شڪھي ٻنڌر ٿڃ - تہ قلَس ڌڙڪہ زلو - آتہ منتر پکن
 عروفي سلب آسيتہ - مگر اسہ ٻہ ڪتہ ڏيانس منتر آنيہ زيريمہ سانہ اکھ
 بالڪ ڪھنچ چھ ڪران - مائس ماچہ ڪوتاه لوڪھ چھ ستر سپدان تہ متن
 ڪيتہ ڪنڌو چھ لولہ رگہ منتر نيٽ پوان -
 ڪيتہ شام چھ آتہ پوئہ ڏالہ منتر نيٽ ستر باسان چھ زير قلم کار

پھ سرتیک مانہ زارنس لچھتر۔

اناہد شبرج کرتم زان
گنہ ٹاٹھ بیانے تھاوتم دیان
ستوش چاؤن امریتہ دام
شری گپتہ لوبھ نے یاد پرنام
گوہر دلپو لپشروے تریتے پان
اندھکارس دم گاشچ زان

اناہد شبرج پرے تھاوئی گئی سو سمجھ کل گشراونگ گوہر ڈنیک
مشریل - اُمہ پھ نوڑک ظہور پرز ناونگ یراد کورمت - تھے پھ گاشچ
وندھنا کران - तमसो मा ज्योतिर्गमय -

ستوش جی پھ کتھن مانے زارنس لچھتر۔ سہ دودھ پھنہ دور
پیلہ یہ سرن ہیندس گنجینس ٹھانہ مشراو۔

موہن لال آس

درگانگر جوئم - ۲۱ اپریل ۱۹۵۷ء -

تترتیب

- ۱ - شری گنیشہ بوی نے پایو پر نام
- ۳ - دم گا شیخ زان
- ۵ - جھم گلابن مال کر مٹر
- ۷ - گنے یم مامے
- ۱۰ - گوڑہ کر یو
- ۱۲ - گنیت جی
- ۱۶ - لبھا دھر
- ۱۸ - پر نام تس مایہ در گامے
- ۲۰ - گنگا دھارو
- ۲۲ - یتہ کر ہے لولہ متہ لائے
- ۲۵ - شو شکر
- ۲۸ - میتہ دتہ بھو سرتار
- ۳۱ - گوکل کے نامتائے
- ۳۲ - از بوز تم ویدہ تے زارے
- ۳۶ - وینہ پوش لاگے زارے زارے
- ۳۹ - اسہ امت لول

۴۱	ماتا گہ گہ آسہ رھتے
۴۶	کیشہ پند
۴۸	واکھ
۵۰	بوز و پلہ زار
۵۲	دھرم پرکاش ناو

شری گنیشہ بوری نے پاؤ پر نام

ماہیہ پاروتے بھونے چاو
گنیشہ جی سیلہ زرخس او
بھاونا یہ میانہ ان شہہ انجام
شری گنیشہ بوری نے پاؤ پر نام

پرتھہ کارس پھکھ مولا دھار
ناوس چائیں چھ جے جے کار
گائشراو میونے مگہ زوڈر شام
شری گنیشہ بوری نے پاؤ پر نام

ژوڈر بوز گنہ تاتھ درشن ناو
ککھتن پتہ ہن دوہند شہلاو
پوختہ کر پھندے سور کھام
شری گنیشہ بوری نے پاؤ پر نام

نارِ منبرِ پھولِ لراوتم گلزار
 سیدِ داتا و وِزی تے آر
 بکھتہ رہی کی پئے چاوتم جام
 شری گیشہ بوی نے یادِ پرنام

ناوِ بھون آدِ دیو وِگنہ ہرنا
 مہی کُن کر و وِزی سیزِ نظراہ
 سون میون گو مت وِچھ پئے ترام
 شری گیشہ بوی نے یادِ پرنام

انا پر شبدِ چ کر تم زان
 گنہ ماہی میا نے تھاوتم مان
 سنتوش چاؤن امریتہ دام
 شری گیشہ بوی نے یادِ پرنام

دم گاشیچ زان

گوہر دیو پُشرومے ژپے پان
انڈھکار کاس دم گاشیچ زان

سمین کو رہنم کو تاه ژصل
پانڈی باری پھم موکلاوتم
انڈ گرہہ کرتم پھسے پزاران
گوہر دیو پُشرومے ژپے پان

مول مائج میون ژپے بینہ تے بلوے
ہنگہ پھوت گوتم بینہ پنہ موے
دادو لو تہ دو کھوے ولہم تان
گوہر دیو پُشرومے ژپے پان

انڈ گرہہ کر ژھینہ مایا زال
اتھ زالس مشن پھیں بے حال
مکھتی پراونگ پھم ارمان
گوہر دیو پُشرومے ژپے پان

کھینہ کھینہ گوبر دیو سایہ کرتی
گیانہ سستی پور پور ہر دے کرتی
آلوے ترے پینن زوتے جان
گوبر دیو پشروے ترے پان

زائنتہ مائنتہ کرنہ زائنتہ پاچھ
زمن ہندی ہم آسم شاپھن
پاچھ شاپھ کا ستم چیس منڈچان
گوبر دیو پشروے ترے پان

نادن مپاہن تھوتم گوش
منہ مانبلہ بھولہ ہمیش
ورژ روزنم سارے ونہ وان
گوبر دیو پشروے ترے پان

سنتوش بے بس بہتہ چاکر ماسے
پادن پینہ من تل دم چاسے
لولہ ہوت لول بوش چیس بر وکھان
گوبر دیو پشروے ترے پان

بھم گلابن مال کر مہتر

یتہ دلبر گر سونے دل پھولہ ہے میونوے
بھم گلابن مال کر مہتر سالہ یتہ وہل سونوے

ہی پلوش گونڈی بناؤم دیر چانے ژاڑی ژاڑی
اچھ لوسم ونہ وچھان پان لوسم پراڑی پراڑی
بھم تننا ماری مٹوندے بھتہ بر وچھا پھونوے
یتہ دلبر گر سونے دل پھولہ ہے میونوے

اوش وسان بھم دار دارے دیر چانے اشر
روز تم نہتہ سنس مہتر ہی سدا سوت گہرو
اسہ ون توکھ میتہ ناو تم زونہ ژاڑی ہے گروک
یتہ دلبر گر سونے دل پھولہ ہے میونوے

کیٹھ وناں گنگا دھرو بھی کیٹھ وناں گوری شرو
ششی شور کیٹھ وناں تھی کیٹھ وناں امر لہرو
کیا ہ تر پھکھ پھکھ ترے یہ زانان اسہ ماوہ زو
یتہ دلبر گر سونے دل پھولہ ہے میونوے

اے رُکڑ "سنتوش" کچا ہنر کن تھا دم پادن لگے
یتیم جل جل دتہ درشن ونہ ہے بوڑھے رگے
کاستم تھے سور ستاپ پاچھ گالتم بیڑو کو
یتیم دلبر گر سونے دل پھولہ ہے میٹو کو

گنے یم ماے

ماہجے رُتھم تھنرس جاے
گنے یم ماے گنے یم ماے
ترے نش پینہ کے چھم ابر پراے
گنے یم ماے گنے یم ماے

گیر گر گاجنس کرہہ لانی
پیرتھہ گیر بہ رتھنس ناو چائی
پینہ پن پاو تل دا جاے
گنے یم ماے گنے یم ماے

سمین گرنس سٹاہ بے حال
وولنم مایا یہ زالن نال
ماہجے کرتھ موکلن پائے
گنے یم ماے گنے یم ماے

پسرے اڑھیں بے فسادو
 الماسہ کھوتہ زہریلہ زہلو
 روز تم ڈکھ ترے کیاہ مے پروا
 گنے یم مے گنے یم مے

زمنہ زمن ہندی ابرسر کاس
 ماتا گر گر لٹہ ترے باس
 بھیس داسی چاڈ کر تم و واپس
 گنے یم مے گنے یم مے

ماجے چانی چھم مے اہلاش
 گٹہ منہ انتم ماجی گاش
 ژلہ راو زمن ہینہ اسہ رھائے
 گنے یم مے گنے یم مے

شہنار پھیوڑم تاو تنے
 شہران بیندہ کورے ناگہ کنے
 شرژ راوم مے پنہنی کائے
 گنے یم مے گنے یم مے

گو پھایہ منہ چانے تراے
اتھہ دُا رتھہ بھی منگان نیاء
سنتوشس تہ کرتہ وھ پاء
گنے یم مائے گنے یم مائے۔

گورِ کَرِیو

گورِ کَرِیو پیتھو سائھا
فری یادا بوزتم ترے

مکٹس پوشہ پھتی جریو
سال کَرِیو ووئدر سرے
جدایہ ہیند نندیشہزادا
فری یادا بوزتم ترے

بیتھ ہردیس پون چھم ارمان
وچیتھ مال میون تی گزھ جہان
پتھ گوکل پرا ران رادھا
فری یادا بوزتم ترے

شوخی میانی گئیہ کہتر مسمار
ٹاٹھہ بگوانہ بوز میئون زار پار
تار وینہ کئے کوز تھم وادا
فری یادا بوز تم ترے

وٹھہ لہ ہنہ و ہنہ انڈری
دل زولنم ہنہ ہنہ توٹری
کیار موہتاج تھوٹھس سادا
فری یادا بوز تم ترے

کرہ کھرس کرتھ سہرا
بجرا وول ناوتم ترے
بھے "سنش" لایان ناوا
فری یادا بوز تم ترے

گنیت جی

آیس تریے کن بر مُشر او
 لٹاٹھ گنیت جی درشن ناو
 انشزان پھسے لو وھتھ مے ناو
 لٹاٹھ گنیت جی درشن ناو

دوتاہن ستو پھکھ رلتھ
 کم کم نہ سینرا پھکھ ملرتھ
 پر مہ دامگ مے بھاو وڑ ناو
 آیس تریے کن بر مُشر او
 لٹاٹھ گنیت جی درشن ناو

جے جے کار چائیس دربار ہے
 تار پھکھ ووان تریے پرتھ کار ہے
 منہ مشر س مشر چوئے ناو
 آیس تریے کن بر مُشر او
 لٹاٹھ گنیت جی درشن ناو

از تراوتم و در سینه نظراه
گتر بهیم من شود سرودها
می لوله بان اُمّت چهاو
آیس ترے کن بر مُشرّاو
طامّہ گنیت جی درشن ناو

لوک و ردھان دم بهیریم
لور لور چھا اُنند رَس
گیا بچہ وترے کن میتہ پلناو
آیس ترے کن بر مُشرّاو
طامّہ گنیت جی درشن ناو

گنیت طامّہ چھو چھم پوُن بوش
ترے چھکھ پرن ہند سر بوش
میانس لوس نذراہ تراو
آیس ترے کن بر مُشرّاو
طامّہ گنیت جی درشن ناو

گنيت نا وچ سمرن پھريو
اد بھو ساگر س الور ترپو
سيدر پھس کن ووني پکناو
ايس ترپ کن بر مشراو
طاميه گنيت جي درشن ناو

زگتس پانے دوان پھکھ تار
راکھن کران پھکھ ترپ سمار
پراران اسي پھي شکتی ناو
ايس ترپ کن بر مشراو
طاميه گنيت جي درشن ناو

گنيت جي سون پيه کر سنا
کر بوڑ سانی ارادھنا
کر مس ميانس نظراہ تراو
ايس ترپ کن بر مشراو
طاميه گنيت جي درشن ناو

کرمہ کا پایہ دتہ دوزخ سزراہ
کرتہ تنوشش "سینہ نظراہ
نعم غوثہ میانی دوزخ مشراہ
اکیس تریہ کن بر مشراہ
لما مٹھ گنیت جی درشن ناو

بسمادھر

اوش تراوان گیس بر لولو
کر دیا ہی دیا ساگر لولو

بسمادھر نادن تھاوتم گوش
شیر لاگے ہل بیہ جاہری پوش
وہ لڑ گزھنے میون زہ زہ لولو
کر دیا ہی دیا ساگر لولو

وہ لڑ سٹاہ کال دوتم براران
کوہ بھو سندر پے چھکھ تاران
بینہ درشتہ رؤس مہ لولو
کر دیا ہی دیا ساگر لولو

سورے تریے اپن کوہ رنے
شیو شیوے وہہ راتھ مے سور مے
وہ لڑ کاستم سر نہی تھہ لولو
کر دیا ہی دیا ساگر لولو

کیا بھم خبر بھم کو سہ کر بھج مان
 کیا ز روزان بھس بو پریشان
 شو شکر چار مٹون کر لولو
 کر دیا ہی دیا ساگر لولو

دتہ مہتہ وولڈ ژے گیانگ بل
 دیو ژے تہ پتہ میل گڑھ جل جل
 اکہ لٹہ وچھڑھ بسمادھر لولو
 کر دیا ہی دیا ساگر لولو

"ستوش" دیان پون دارانی
 سہز بلوشن مالہ کرانی
 مھوتہ شیرھہ ہے اُخرگ گر لولو
 کر دیا ہی دیا ساگر لولو۔

پیرنام تس مابہ درگاہ

بلوہ آسہ وڈ پھے پرتھہ کنہ جاہ
پیرنام تس مابہ درگاہ

گیانہ امریتہ مائج گلہ گلہ چاوتم
درشن دار کنو بھتہ ناوتم
اد روزہ نہ کیشہ سنابہ ثراب
پیرنام تس مابہ درگاہ

ناو بیون مائجی کس اکھ نہ زانے
چونے مجبرا کس نہ مانے
وہنس مائجی چانے مائے
پیرنام تس مابہ درگاہ

ثرے لوزتم مائج کس ونہ حال
لوہہ موہہ سرہیو وولہم مئے نال
ثرے کر وولہ مائج میئون پاس
پیرنام تس مابہ درگاہ

وچھتہ پھو کہ منے لگی متری کتری
 تھو اتھ سی پیٹھ روز ستوری
 گو ترھ نہ زخم منے گزھن ہاے
 پرنام تس مابہ درگاہے

انہ گئی شیش پنجس گامتر پھس
 مشر گئی وتہ مشر پیمر پھس
 نیپر کیتھ و نتم پنہ نے دایہ
 پرنام تس مابہ درگاہے

ایمانو مانج بھندر اوس
 پنہ نہو تہ پردیو مشد پھاوس
 دم شکھتی یھنہ گزھ زایہ
 پرنام تس مابہ درگاہے

"سنش" ڈیڈ تل اہتر پھے
 کرمس امی سندس پور راوتے
 کرمہ کھری کاستش کرش وقہ پآ
 پرنام تس مابہ درگاہے

گنگا دھارو

کیلاس روزان چھکھ گنگا دھارو
یا سادن ہیند یارو لو
شکر بسما دھارو لو
یا سرہین ہیند یارو لو

دو دنیا زالیتھ چھکھ روزان
کھوڑان بھوت پریمتہ تم چھ ترہران
ناگہ راز چھے بہتہ پیردارو
یا سرہین ہیند یارو لو

الک بجوان یینلہ چھکھ نیران
چھکھ کران بکھتن ترے امتھان
شکھتی چھے چارے تابے دارو
یا سرہین ہیند یارو لو

جیٹ پھے گنگا ہٹ پھے واسکھ
 ژنڈرمہ کیا پھے شوہر دار
 پرتھ جابہ آسہ وں پھکھ نراکار
 ہا سربھن ہسند یارو لو

لبما ملکہ پھکھ سیر بوٹہ تے
 دیوگن ڈنڈوتھ پھی کران ہے
 جیٹ مشر گنگہ وانج پھے دھارو
 ہا سربھن ہسند یارو لو

شوہر چاڈو وستم کیا پھہ ہما
 پروتھ شکھن پیٹھ ژ روزان
 اڈی پھی بنان اد گاش دارو
 ہا سربھن ہسند یارو لو

”سنتوش“ پھے کران زار تہ پارو
 فوٹمٹر ناو میناڈی بوٹھ کھارو
 زنڈگی میانہ پھے نتہ کیا ویکارو
 ہا سربھن ہسند یارو لو۔

بیتہ کرہے لولہ متہ لائے

بھم گینتر پنے چانی مائے مائے
بیتہ کرہے لولہ متہ لائے مائے
ہلم دائرہ تھیں منکان آئے مائے
بیتہ کرہے لولہ متہ لائے مائے

تریے رٹھن تر تلہ ملہ لولہ تل جہاے
میتہ کرتے پنے نے لولہ تر جہاے
پتھ پٹھ کر میٹھنے پائے مائے
بیتہ کرہے لولہ متہ لائے مائے

دُم دہا بہ مانسلہ چانی
گیانہ انہرہ تروتم ناگہ وانے
لولہ کر مس پنے ہریم آئے مائے
بیتہ کرہے لولہ متہ لائے مائے

زنگہ زنگے ڈاجنس سنارن
 گر سور سور سور سیتہ نائے کیشہ لارن
 ار اڑی ہس کر میون پائے مائے
 سیتہ کرہے لولہ متہ لائے مائے

مائے مائے شیرس پھکھ سواری
 اچھ مئے لوسم مائے براری براری
 کر پو تر سون ترے دھار مائے
 سیتہ کرہے لولہ متہ لائے مائے

مائے آلیس چیانہ ڈیڈ تل شرپے
 گلگ گندھ تل پادن پرپے
 بھاو پچانے لچ اشو درائے مائے
 سیتہ کرہے لولہ متہ لائے مائے

زو وونہ ہے مائے چائس پادس
 لچ موز تیا بھاو کس ناگہ رادس
 دم مئے تررن تل پھپن جوائے مائے
 سیتہ کرہے لولہ متہ لائے مائے

چائے ڈیڑھ تل بیٹھی پھم گزھان شو من
 حال بیونے و پھ پھس نیس بود زن
 لنگہ لنبہ میانہ کرتہ وہ پائے مائے
 یتہ کرتہ لولہ متہ لائے مائے

مائج آیس خالی اتھ ماوان
 کیا بہ اپنے ہے ڈالتے پھس مشہان
 زہر و پھ سنش پھس تھتھراے مائے
 یتہ کرتہ لولہ متہ لائے مائے

شو شکر

پھم نو پتاہ کیا پھم تقدیر
 شو شکر پھس اُہتر گپسر
 ژپے رُوس ونہ کس پینی آہر
 شو شکر پھس اُہتر گپسر

بُچھتر پھم وُپھہ اُشر دارے
 دِکھنے درشن پان مارے
 کس ونہ ژپے رُوس پینی آہر
 شو شکر پھس اُہتر گپسر

رآل رالس پھم نہ ہنہر دیوان
 اُندر مین دادین وُل پھس دیوان
 سہن پیٹھ پھم زن بڈر آہر
 شو شکر پھس اُہتر گپسر

زندگی دودِ چیم چھند بہتر
رنگہ رنگہ چھنس بہ من چھاؤتر
منہ کس شدس منتر چھس گہر
شو شکر چھس آمتر گہر

ترے یوں نول مانج بینہ تلے
واہو واسے کاسم بھاؤتم پھر
لوگت ہر دیس چھم مئے پھر
شو شکر چھس آمتر گہر

ترے ون دود کوٹاہ بہ ترالے
برنہ آیہ مہر کی مئے پیالے
داس داسم آمتر بہ گہر
شو شکر چھس آمتر گہر

ترے نیتھر داروہ سور ستو
ونتم زھانڈ دود بہر گشتو
ستو ترنہ ناوے رھ دود زیر
شو شکر چھس آمتر گہر

ترہ نہ پھڑ دار و نہ سور مٹیو
 و نستم ترہا نڈر مٹھ و و لڑ بے کیتو
 ترے میون گورتے ترے میون کسر
 شو شکر بھس آمتر گسر

ا پھنے میا بن گیسے کنہ پھل
 از پنتہ پھلہ مات بے کھوڑ کسر
 تھالس شیرے لڈی پوڑ کسر
 شو شکر بھس آمتر گسر

پا پھہ شا پھہ کاسم و و لڑ پانے
 گنگہ زلہ ستو کرتم شرانے
 را گنیا پھہ میانی لیشٹ دیو
 شو شکر بھس آمتر گسر

"سنشول" پھے و نان و پلہ تے زاری
 و انساکیم سٹھاہ پراری پراری
 ز تھتم سمارچ ز بچپر
 شو شکر بھس آمتر گسر

میتہ دتہ بھو سرتار

کو شلیا یہ ہند اچھ گاش
راز دشر تھے جاڈی آس
ترے دتھ کیتن پاپن تار
شری رامہ مئے تہ دتہ بھو سرتار

کر کیا ونہ کیا بوزیم کس
سار شر مئے ژونم مَس
پاپنی باری پھم شان بار
شری رامہ مئے تہ دتہ بھو سرتار

زمنس پھو کورم ژھیوٹ لے شروژ
تامس بوزن مئے اچھنے بیوٹھ
درمک کورم نہ زاہنہ تہ و ہزار
شری رامہ میتہ دتہ بھو سرتار

شری میاں خام بھی نادان و انس
 اڈ لیک پان ہتھہ چیم کرمہ لون
 کیتھہ کر دضیان چون چیم نہ موکجا
 شری رامہ میتہ دتہ بھوسر تار

آدیش دشنے پتا حسین
 دندک ون روز ژودہن وڑین
 سنتان اوسکھ سیوا کار
 شری رامہ میتہ دتہ بھوسر تار

ژودہن وڑی ین کوڑتھ ریشو و لوہار
 مارتھہ راکھس دآرتھہ ژہنے اوتار
 ستہ کئے روڈکھ ژ پالن مار
 شری رامہ میتہ دتہ بھوسر تار

دو کھ زد کوٹاہ سور سمار
 امہ منہ پانے بوٹھ مے کھار
 لہ کچار مو کلٹو بیہ نے آر
 شری رامہ میتہ دتہ بھوسر تار

”سستوش“ چھے کران زارِ تہ پار

یمن لولہ نادن کن ترے دار

دو در میسِ بنیہ انتہم بہار

شری رامہ میتہ دتہ بھوسرتار

گوکل کے نامستانے

دِتہ درشن ہی بھگوانے
لوڑ کرھس ہڑ دیوانے
گوکل کے نامستانے
دِتہ درشن ہی بھگوانے

شری کرشنہ آیس بہ نیٹھے
مایا یہ مشن پھس بریموٹھے
گیانہ امرہتہ چاوتم پانے
دِتہ درشن ہی بھگوانے

بھو شدرس تار میتہ تارم
بور پاپن ہشد نکھ و الم
چار کرتم وٹدے بہ جانے
دِتہ درشن ہی بھگوانے

نہتہ پیو چائس مشدس
 او پوڑا کہ شامہ سوتندس
 پان پینہ نے پھس بہ پارانے
 دتہ درشن ہی بھگونے

بیل تہ مادل اُنہیم چانہ ویرے
 بجہ آشایہ لاگے ترے شیرے
 لولہ پلوشن کرے دستلے
 دتہ درشن ہی بھگونے

انگہ وستر ترے پیتا برے
 موختہ چائس بکٹس برے
 جال ہر دیک موچھ دیا وانے
 دتہ درشن ہی بھگونے

پانہ لوٹھو کہ ترے ارزنے
 لولہ گیتا وڈتھس کینے
 وختہ ناوٹھ پاتھریانے
 دتہ درشن ہی بھگونے

بیتہ سنو کھ تراو تم نظراہ
 دیو بنہ ہیمن کر مس چنے ہنراہ
 بیتہ زخمیہ گزہ وارانے
 دیتہ درشن ہی بھگوانے

زخمیہ زنگ کھومت بوری
 پشرونے از ثریے سورے
 یوگہ سادھنا یہ پشرم پانے
 دیتہ درشن ہی بھگوانے

دیاں چونے وز وز دارے
 شرن ایس ثریے بو پرارے
 کرتہ اتھ روٹ بہ کیا زانے
 دیتہ درشن ہی بھگوانے

اسی درویتی ناویون سورانے
 لاج ر پھتس کیتھ پاتھ پانے
 تھاؤن "ستوش" ستوشہ سانے
 دیتہ درشن ہی بھگوانے

از بوزتم و سپید تے زارِیے

اد لایان چھے ترے پروت مارے
از بوزتم و سپید تے زارِیے

وور منہ گزہ تم ہی رازِی رانی
مئے پھ ترے ستو واد پرانی
از برهن مشراو تارِیے
از بوزتم و سپید تے زارِیے

نیاے کریمکو چھس اُنسر اوان
دگ اُنڈری چھس لہ ناوان
کاس ابر سر بہ لگے پارِیے
از بوزتم و سپید تے زارِیے

خبر زارِیہ ما کالشیہ مئے گیوم
سمکھنوم ییلہ ادھے تر یوتم
تنبہ اوش چھم نیترن جارِیے
از بوزتم و سپید تے زارِیے

کراے کرینو چھس بلہ ناوان
گڈی بدلس چھس گنسر اوان
بلہ راوتم بھوکھ پئے ساریے
از بوزتم وپہلہ تے زاریے

چھس بہ سستان مورکھ ناوان
ترپے روس مانج چھس بہ کھوڑ
مُشراد از برہنن تارپے
از بوزتم وپہلہ تے زاریے

چانہ دربار کماہنہ دراوینہ خالی
مئے تے از کیشہ دتمی ڈالی
دوہ لوس چانہ دربار پروردی پرکار
از بوزتم وپہلہ تے زاریے

وہنہ پلوش لاگے زاری زاریے

ناوس چائیں لگے پاری پاری
وہنہ پلوش لاگے زاری زاریے

نادھیں لایان برستل گدا
اکہ لہ لہ بوزیتہ گزہتم سدا
بکھتن چھکھ ناکران ترے پاری
وہنہ پلوش لاگے زاری زاریے

پھیلے پھیلے سو میرا دم موختہ خار
وار وار شوبہ وں بنہ موختہ نار
بکھتہ بھاوانا یہ تراوے نالے
وہنہ پلوش لاگے زاری زاریے

اکہ لہ لہ شوجی سونیتہ سائیں
کھپس کھنڈ پوری ماہرے تھالیں
انسو اچھو کھیا وختہ بہ ساری سار
وہنہ پلوش لاگے زاری زاریے

پیر منہ پاوتم روز تم سالیس
 شہلا بنی ہے مئے ناپ تاوس
 نیترن بھم گومت خون مینہ جارس
 وہنہ پوش لاگے زاری زاری

بگوانہ پانے چھکھازانہ ون
 ونتم ٹاٹھو کیا خطا بھم
 دکہ زدگیئے ماری ماری
 وہنہ پوش لاگے زاری زاری

ہی تھری بر سکاہڑ پاری پاری
 لادن تھوتم بوزتم زاری
 سوچو سوچو بھم پھیلن ووتھان کرارے
 وہنہ پوش لاگے زاری زاری

اچھ بھم انہ تے کوٹھو بے جس
 انڈرم دادی ترے روس وہنہ کس
 رثر ووتھ ماوتم سٹھاہ بچم کھارے
 وہنہ پوش لاگے زاری زاری

شرّے تے باڑ میاں دُرایہ باپاری
 باپار کور کھ میاں بھانن بھانن
 وار و تہ تھاؤ کھ پنہ بجایہ ساریے
 و پنہ پوش لاگے نزاری نزاریے

آش پھم گاش انتم گیہ منہ
 و نڈ مے سورے تن من تہ پیران
 و اُلش گیہ کران مے انتظاریے
 و پنہ پوش لاگے نزاری نزاریے

"سنشوس" بوز و سیدہ تے زاری
 پاپنہ کھتمی پھم باری
 پوزایہ میانہ دتہ گوڑ انواری
 و پنہ پوش لاگے نزاری نزاریے

اسیہ آمنت لول

اسیہ پیچو دُور اسیہ گو دُور کال
اسیہ یاد پیوان تلیہ مل وِشال
اسیہ گو مُت اُنڈری جگر س ہول
اسیہ آمنت ماجہ کشپر ہند لول

اسیہ پھرتہ رگن وِوڈی مے شہجار
اسیہ یاد پیوان مے پرون لو کچار
اسیہ یاد پیوان مے ریشی استھان
اسیہ وِرنہ بھتہ پرتھہ کاہنہ انسان

اسیہ گو مُت اُنڈری جگر س ہول
اسیہ آمنت ماجہ کشپر ہند لول

اسیہ بُراستو گرھان کونگہ ڈارن ہندری
کولہ بھٹے ہندری سبنزارن ہندری
ماری مُندری گامہ شہارن ہندری
پوشیہ نیہ نے بیہ گلنزارن ہندری

اسیہ گو مت اُنڈری جگر س ہول
اسیہ اُمّت ماجہ کشپر سہرول

ماتا گر گر اسہ رچھتے

طلس مشنر پمپوش شولہ ماران
بھینہ بھینہ مانترس چھے ترھاران
شاریکا دیوی چھے پلوز پراران
میل گزھیس تس ستی میلے ز
ماتا گر گر اسہ رچھتے

گنگہ زلہ پان بھم نوو منے
ویر تمو مشنرے بھم سکھو منے
اتھ بھینر بھس مگر مند بھانے
ماتا گر گر اسہ رچھتے

روزتے ماہے اسہ مہربان
وہنتی ساکی آستے بوزان
بڑ دربار وہنی بر مشنرے
چانہ کر پایہ ماہج پراران چھے
ماتا گر گر اسہ رچھتے

ستہ بچے وتر پیٹھ پکے ناو تم
 لیشہ لود بھیں مائج و متھ ناو تم
 ماتا کاسم منہ کے بھے
 ماتا گر گر اسہ رھتے

منے بے مائج روزان چانی کل
 انہ گٹہ پرکاش انتم جل
 ناحقے پالیں او تم عسرو ر
 وونی متے تراو تم یوتاہ دور
 ہر دیس میا لیں مائے چاڈی چھے
 ماتا گر گر اسہ رھتے

ترے میون مول مائج ترے گور
 نکھ یتہ مائجے کیا گترھی کم
 انتا کرن پنے مائے چاڈی چھے
 ماتا گر گر اسہ رھتے

ناگس چالس دِ مہ پر کرم
 پاپن نہ شاپن تھپھم ووتھم
 مایر چانہ دوپ دیپ دو دھیاو
 ماتا گر گر اسہ رھتے

شیلایہ تھک تھس
 بکھتن اتھ ڈال ووتھن
 سارے راکھن کرتے کھتے
 ماتا گر گر اسہ رھتے

مورکھ تھس ماتا اوش بہ تراوان
 سور سور تھس ناو کوکھ پراوان
 از تھے سورے تھے پشران
 اوم اوم پرتھ دہ کنٹھ ڈراوان
 واسناہ تھل ووتھ مشراوان
 ماتا گر گر اسہ رھتے

کتہ کتہ پیٹھ بھی بکھتی یوان
 سارے فرو یاد مآج بوزان
 کر چچ رکھ بھکھ مآج شیرا
 ماتا تھاوتم ڈیکہ ڈیہی شے
 ماتا گر گر اسہ رھتے

کیتو آسہ از ورھہ دورت
 شران تے سندھیا تپ کورمت
 درشن دیوان اد مآج پھے
 کینٹرن ساز سنو برچ لے
 ماتا گر گر اسہ رھتے

بھاو بیہوش ہتھ پھس بہ پرا
 گر گر اوجی لے گھاران
 ماتا سارے ترچے پتا پھے
 پالن سیتو مآج کرتم لے
 ماتا گر گر اسہ رھتے

ماما بہ نے پھس نہ کُن واماں
 چند پھنسی گزہ کوت پھس منہ پھاں
 تر کاو وار وار کھنٹہ پیچہ گئی
 "ستوش" تھو ماما زے
 برتھ وزیر تھا وزیم بائن وے
 ماما گر گر اسہ رتھتے

کیشہ پد

مایہ بُرغم گولنہ از سُر مل
جائے دژنم ست گونہ پئے دار تل
سایہ کوزنم از پئے وائیس لولہ تار
چاؤنس تئو گنگہ زل بو دار دار
شیر لاگس بھاؤ کوسم لولہ پوش
از مئے تھاوتم پانہ نادل وار گوش

لولہ امڑیہ وار پئے نے چاؤ بے
پانہ ہرم بکھتہ بھاؤ کر لال مے
ساری تڑاؤ تھہ غم تہ تکرے بیہ ویشاد
نہتھ پھلس بر لولہ والے پوشہ پاد

کتہ بر آیس کوت گزھن چھم
وتھہ مئے ماوتم پانہ ترے
گوم یرکال تھانڈی تھانڈی
وہل متہ دتھم دول

ہول گوشت چھم مے اُنڈری
 نا و درشن مے شامہ سو نڈری
 دتہ درشن انتہ سائز اینہ واریے
 چانہ ڈیڈ تل ایتو نہ واریے
 وہنہ بلوش لاگے زاری زاریے

زگت امبا گرھنے بوزتہ کرتہ کینہہ چار ^{میون}
 پھس بے سیکس ناد لایان شیر تم وہ ذرا لہ ^{لن}
 یاد لوسم پیراری پیراری شاپہ کا تم ساریے
 پھس گہنہ گیر والتم وہ ذرا ساری بلینہو

واکھ

دوہلی ہیٹون شام گزہن
 برن ہیٹون وپر سمب موژن
 شالہ لوگن باسوم وژن
 تھتر مشر نژن پشوم

صہیچہ پرو پنیہ سبز ان
 اد گلزارن پھولے نور
 ساری سپہن لارن لارن
 پرارن پرارن لوٹم دوہ
 پیہ کر سنایس پھس پرارن
 پرارن پرارن لوٹم دوہ

ستن کوڑم اتھ روٹ
 اچھن ژوٹم انہ گوٹ
 سرپہن لیشہ بچووم پان
 بچہ سینہ آسم پرارن
 بچھتہ تر ووتہم سورے پان

داوِ داوِ کو تم مین
تمہ ستر گو ندم مین من
مین باسیام کھن کھن
پھلتہ ایم کیس زن

ریشی وارِ اندر ریشی مالِ نظر
لہ واکھن ہند ٹاکارِ اثر
کتہ شہد ریشی مے ملزار از
کتہ حسبہ نو تو بہ ہند انہار از

تارکھ نبس یہ کیاہ گو
لوکھ دیان او برن کھو
ینہ گوژھ گزھن تی گو
کڑے رُلُو پیننی زلو
اد سو رے سوزلو

بوز و پلہ زار

پیر پھس گامز کتہ جھم تار
پتہ پھیرنس دیہ جھم نہ وار
پران پیمہا بکھتہ باو اگرے
وسہ ون روز تن گیانہ ساگرے

گنکا روپی وسہ ون گیان
موچھ پھول پنہے کرما وان
پیر پھس گامز کتہ جھم تار
پتہ پھیرنس دیہ جھم نو وار

ساتھ جھم چائی تھاو تم گوش
ہوش دم کرما بہرہ بول بوش
آیس تریے لیشہ ناو تم گاشا
مورکھ بوز میانہ وز گیانہ پرکاشا

دِ اُ وردھان تے مَوکھشہ دھامکُ
گہ زول وُرنہ چھمُ بھقُ شامکُ
لگیو پادن دتہ مَو سس
سنتوش آنو گرہس پراران پھس

دھرم پرکاش ناو

منہ گند کوڑم آمہ بہنہ سہتر
سریہ پرکاش اکتھ آم لٹو کفر
دودھ زلنے راچھ کرم پانے
کہ گوری وانے تھانڈتھ تے

دلس منتر کھیلہ وٹھرا اسپس
بھوہ لولہ سوزی تھم تریہ پیمپوش
وڑنیا وڑتھم بھاو ناگر ادس
دولہ واد پور گزھنس کیا تار

ناو چانہ روس مہلہ کس مکھتی
درشنہ چانہ زلہ بیم سارے سختی
بھوہ لنم بکھتہ بھاو کی پوش
یتو گوپالو تھس مدہوش

نا منتر بند زالہ کھتہ موہ کلے
اکھ پھون ناو پھم گر گر زے
اد منگہ گیانگ ساگر تیس
ہیہ چاو سنو شس آشد رس۔

“लवु हचु प्रवु” कवयित्री प्रेरणा का प्रथम कश्मीरी संग्रह हैं जिसमें देवनागरी एवं नस्तालीख में २१ भक्तिपरक वचन गीत संकलित हैं। कवयित्री के इस पहले प्रयास को सहज भक्ति भाव की दृष्टि से देख-परखा जाना चाहिए। कश्मीर की काव्यधारा में हम भक्ति के जिस समन्वयवादी दृष्टिकोण को देखते हैं, उसका प्रतिबिम्ब हम इस संग्रह में भी पाते हैं।

साधना के इन क्षणों में उसे जन्मभूमि कश्मीर की भी याद आती है और वह ईश्वरीय सत्ता से आंतकवाद रूपी अंधकार को निगल कर नीलकण्ठ के रूप से प्रकट होने की प्रार्थना करती है। वह देवभूमि पर राक्षसों के रूप में पनपे आंतकवादियों का संहार करने के लिए ईश्वर से गुहार लगाती है। उसे आशा है कि एक दिन तपोभूमि कश्मीर में भोर की किरणें प्रकाशित होकर यत्र-तत्र-सर्वत्र जगमगा हो उठेगी। यही कवयित्री का आशावादी दृष्टिकोण है।

भाषा के प्रवाह और वचन गीतों की गेय शैली को अधिक धारधार बनाने के लिए कवयित्री को शब्द साधना में भी प्रवृत्त रहना होगा। उनके इस प्रथम प्रयास की सरहाना करते हुए आशा की जानी चाहिए कि वह भविष्य में भी इसी तरह पाठकों को अपनी सृजनात्मक प्रतिभा से परिचित कराती रहेंगी, भविष्य की सम्भावनाएं महान हैं।

डॉ. महाराजकृष्ण भरत

कवयित्री का जीवन वृत्त

18 जनवरी, 1953 को कश्मीर के बारामुला जिले के कछुआमुकाम गांव में एक मध्यवर्गीय परिवार में जन्मी श्रीमती संतोष पण्डिता को यह कहां भान था कि बीसवीं शताब्दी के अंतिम दशक में उन्हें भी अन्य कश्मीरी पण्डितों की तरह अपने पैतृक घर से पलायन करना पड़ेगा। यद्यपि बचपन से ही वह कुशाग्र बुद्धि की थी पर सामूहिक परिवार और कम आय के कारण वह स्नातक स्तर की पढ़ाई पूर्ण नहीं कर पायी। उनका विवाह बारामुला के ही निवासी श्री ब्रजनाथ पण्डिता से सम्पन्न हुआ। उनके दो पुत्र तथा एक पुत्री हैं।

कश्मीर से विस्थापन के बाद उनके परिवार ने नगरोटा (जम्मू) के विस्थापित कैम्प में शरण ली। 1990 में वर्षा ऋतु का कहर जब विस्थापित कैम्प नगरोटा पर भी टूटा, तो इस बस्ती में अधिकांश तम्बू ढह गए, घरेलू सामान बह गया। उस दिन श्रीमती पण्डिता के भीतर की वह निर्भीक और ओजस्वी कार्यकर्त्री जागी, जिसने अपने समुदाय की इस दयनीय अवस्था को मुखरित करने का प्रयास किया, कश्मीरी विस्थापित संघर्ष समिति का गठन कर समाज को संगठित किया तथा सरकार और प्रशासन के समक्ष अधिकारों की आवाज उठाकर इस आन्दोलन को अन्तिम परिणति तक ले गयी। यह उनके व्यक्तित्व का एक पक्ष है।

श्रीमती संतोष पण्डिता, जो पण्डित संतोष प्रेरणा के नाम से भी जानी जाती है, के व्यक्तित्व का दूसरा पहलू यह है कि वह हिन्दी तथा कश्मीरी में सृजनारत है। सामाजिक कार्यकर्त्री से कवयित्री तक के सफर के मध्य श्रीमती प्रेरणा ने एक गृहणी के धर्म के साथ-साथ अनेक सामाजिक दायित्वों को निभाते हुए जीवन के कई उतार-चढ़ाव भी देखे, पर लेखन से कभी अपना नाता नहीं तोड़ा। कवयित्री प्रेरणा ने विस्थापन और आतंकवाद की महाविपदा पर भी लिखा, साथ ही आशा और निराशा के क्षणों में भक्तिपरक रचनाओं का भी सृजन किया।